

Azərbaycana daha çox xarici investisiyalar cəlb olunacaq

Prezident İlham Əliyev Ələt Azad İqtisadi Zonasının birinci mərhələsinin açılış mərasimində iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Ələt Azad İqtisadi Zonasının birinci mərhələsinin açılış mərasimində iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ələt Azad İqtisadi Zonasının səlahiyyətli qurumunun İdarə Heyətinin sədri Valeh Ələsgərov görüşün işlər barədə dövlət başçısına məlumat verdi.

Bildirildi ki, Ələt Azad İqtisadi Zonasının ümumi sahəsi 850 hektardır. Azad İqtisadi Zonanın ilkin inkişaf mərhələsi olan 60 hektar ərazidə (Zona 1, Mərhələ 1) tikinti işlərinə başlanılıb və bir sıra işlər görülmüşdür. Belə ki, investitorlara icarəyə veriləcək torpaq sahələri

inşaat üçün artıq hazırdır. Ümumi sahəsi 297 min kvadratmetr olan torpaq sahələrinin daxilində su, kanalizasiya, işıq, qaz, rabitə şəbəkələrinə birləşmə nöqtələri təmin edilmişdir. Burada həmçinin istifadəyə hazır ərazidaxili və ərazi-xarici mühəndis-kommunikasiya infrastrukturunu yaradılıb. Zona 1 ərazisinin əsas girişində gömrük-keçid məntəqələri, həmçinin gömrük yoxlanışlarının aparılması üçün binalar inşa olunub.

Dövlət başçısı Ələt Azad İqtisadi Zonasının Biznes Mərkəzində yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Prezidentin tapşırığı ilə...

Ukrayna tərəfinin müraciəti nəzərə alınaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, müvafiq humanitar yardım məqsədilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) tərəfindən Ukraynaya 20 ton yanacaq göndərilib. Bu barədə AZƏRTAC-a SOCAR-ın İctimaiyyətlə əlaqələr və kommunikasiya xidmətindən bildirilib.

Orta dəhliz regional əməkdaşlığı gücləndirəcək

İyunun 9-da Milli Məclisin spikeri Sahibə Qafarovanın sədrliyi ilə parlamentin 2023-cü ilin növbədənə sessiyasında növbəti iclası keçirilib.

Gündəliyin təsdiqindən sonra iclasda cari məsələlərin müzakirəsi aparılıb. Milli Məclisin komitə sədrləri Siyavuş Novruzov, Qəniro Paşayeva, Zahid Oruc, deputatlar Bəhruz

Əlaqələndirmə Qərargahının Laçın şəhərində növbəti iclası keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, iyunun 9-da Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının işğaldan azad edilmiş ərazilərdə məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli məqsədilə yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahının rəhbəri Samir Nuriyev sədrliyi ilə qərargahın Laçın şəhərində növbəti iclası keçirilib.

Ordumuzun bölmələrinin Ermənistan hərbiçilərinin avtomobilinə atəş açması məlumatı yalandır

Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən, guya, iyunun 9-u saat 18:30-da Basarkeçər rayonunun Qaraiman yaşayış məntəqəsi istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinin hərbi qulluqçularını daşıyan avtomobilə atəş açılması barədə bu ölkənin müdafiə nazirliyinin yaydığı məlumat tamamilə yalandır, həqiqətə uyğun deyil. Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

"Qarşı tərəfin yaydığı bu məlumatı qəti surətdə təkzib edirik", - deyər Müdafiə Nazirliyindən bildirilib.

Şuşa Bəyannaməsi - iki qardaş ölkənin gerçəkləşən arzusu

Ulu Öndər Heydər Əliyevin məşhur kəlamında ifadə edilmiş kimi, bir millətin iki dövləti olan Azərbaycan və Türkiyə uzun illərdir ki, bütün dünyada bir-birinə doğmalığın, dəstəyin, qarşılıqlı inam və güvənin, əsl qardaşlıq münasibətlərinin mükəmməl nümunəni yaradır. Bu gün dünyada Azərbaycan ilə Türkiyə qədr bir-birinə yaxın olan başqa ölkələr yoxdur. Şuşa Bəyannaməsi isə Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin geostrateji əhəmiyyətini daha da artırır. Bu sənəd 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun işğaldan azad edilməsindən sonra regionda yaranmış yeni tarixi reallıqda proseslərə xüsusi

yön verir, iki ölkə arasındakı münasibətlərin zamanın çağırışlarına uyğun şəkildə bütün müstəvilərdə davamlı inkişafını təmin edir.

Türkiyə və Azərbaycan arasındakı müttəfiqlik münasibətlərinə dair elə bir real və potensial əməkdaşlıq sahəsi yoxdur ki, Şuşa Bəyannaməsinin məzmunundan kənar qalmış olsun. İki ölkə arasındakı strateji müttəfiqlik əlaqələri siyasət, beynəlxalq arenada birgə əməkdaşlıq, iqtisadiyyat, enerji təhlükəsizliyi, nəqliyyat, mədəniyyət, təhsil, ordu quruculuğu və digər əhəmiyyətli sahələrdə özünü ehtiva edir.

Ekologiya terrorçusu

Beynəlxalq ictimaiyyət Hayastanın bölgəni təhdid edən növbəti ekocinayətə susmamalıdır

Hayastanın ekoloji terror siyasəti sayəsində transsərhəd çay olan Oxçuçayın tamamilə təhlükə mənbəyinə çevrildiyi faktlarla sübuta yetirilib. Bu çay Ermənistan ərazisində daim çirkləndirildiyi üçün, sözün əsl mənasında, zəhər mənbəyinə çevrilib. Bununla bağlı aparılan araşdırmalar zamanı aşkar olunub ki, Qafan və Qacaran dağ-mədən sonayesinin tullantı suları təmizləmədən birbaşa Oxçuçaya axıdılır. Nəticədə çirklənmə səviyyəsinin normadan dəfələrlə artıq olması Oxçuçayın su ehtiyatlarının istifadəsinin yararsız hesab edilməsinə gətirib çıxarıb.

Beynəlxalq aləmin bu cinayətlərinə susunluq göstərməsindən, çəzasızlıq mühitindən istifadə edən Hayastan indi də Naxçıvanla həmsərhəd bölgədə - Arazdəyəndə iri metallurgiya zavodu inşa etmək istəyir. Artıq bununla bağlı erməni sosial şəbəkələrində görüntülər yayılıb, eləcə də Ermənistanın iqtisadiyyat naziri Vahan Kerobyan iri metallurgiya zavodunun inşasının aparılması ilə bağlı sosial media hesabında məlumat verib.

"Bakı Enerji Həftəsi"ndə bu suala da cavab axtarıldı

Dünyada gedən iqlim dəyişiklikləri dikte edir ki, "yaşıl enerji"yə keçidi ləngitmək olmaz. Əks təqdirdə planet ətraf mühitini çirkləndirməsinə görə çox böyük zərər görmüş olacaq. Qlobal enerji siyasəti də sübut edir ki, ən müasir texnologiyaların tətbiqi ənənəvi enerji resurslarından imtina sürətləndirir. Bu sürət dünyanın bərpaolunan enerjiyə tələbatını təmin edir və onun məhv olmasının qarşısını alaraq, həm də xilaskarına çevrilir. Qeyd olunan "xilaskarlıq missiyası" Azərbaycanda da enerji siyasətinin mühüm prioritetlərindəndir. Faktlara nəzər yetirək: "Bakı Enerji Həftəsi"ndə "Abşeron", "Qarabağ", "Ümid" (Mərhələ II),

"Babək", "Azəri-Çıraq-Günəşli" dərin qaz və "yaşıl enerji" layihələri əlavə qazı təmin edəcək mühüm mənbələr kimi qeyd olunub. 2026-cı ilin sonuna istismara verilməsi planlaşdırılan 1800 MVt gücündə külək və günəş-elektrik stansiyaları hesabına 1 milyard kubmetrdən çox qaza qənaət ediləcəyi bildirilib. 2030-cu ildə daha 5 QVt yaşıl istehsal güclərini istifadəyə verilməyi və bu həcmənin ilkin mərhələdə 4 QVt-ın Qara dəniz vasitəsilə Avropaya, 1 QVt-ın isə Naxçıvan üzərindən Türkiyə və Avropa istiqamətində ixracının nəzərdə tutulduğu diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycana daha çox xarici investisiyalar cəlb olunacaq

Prezident İlham Əliyev Ələt Azad İqtisadi Zonasının birinci mərhələsinin açılış mərasimində iştirak edib

Əvvəlki 1-ci sahə.

Məlumat verildi ki, ümumi sahəsi 16 min kvadratmetr olan Biznes Mərkəzinin binası 3 funksional hissədən ibarətdir. Burada Ələt Azad İqtisadi Zonasının səlahiyyətli qurumunun ofisi, investitorlara vahid pəncərə prinsipi ilə xidmət göstərəcək ofis, investitorların idarəetmə qurumları üçün ofislər və təhkim olunan gömrük əməkdaşları üçün ofis fəaliyyət göstərəcək. Biznes Mərkəzində yüksəkkeyfiyyətli xidməti təmin edəcək müvafiq infrastruktur və maddi-texniki baza yaradılıb.

Diqqətə çatdırıldı ki, növbəti inkişaf mərhələsində 138 hektar sahəni əhatə edən standart istehsal müəssisələri və logistika mərkəzləri üçün nəzərdə tutulmuş hissədə və eyni zamanda 211 hektar sahəni əhatə edən ağır sənaye müəssisələri üçün hissədə layihələndirmə işləri davam edir. Növbəti inkişaf mərhələsinə aid 138 hektar sahədə torpaq işlərinə tezliklə başlanılması planlaşdırılır.

Ələt Azad İqtisadi Zonası Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanı beynəlxalq səviyyədə rəqabətə davamlı və dayanıqlı, şaxələndirilmiş və ixrac yönümlü iqtisadiyyata malik bir ölkə kimi inkişaf etdirməyə yönəlmiş siyasətinin real təməllərindədir. Bu layihənin icrası nəticəsində Azərbaycan daha çox xarici investisiyalar cəlb olunacaq və yeni iş yerləri yaradılacaq. Ələt Azad İqtisadi Zonasının yaradılması barədə qərar 2017-ci ildə, bununla bağlı müvafiq qanun isə 2018-ci ildə qəbul edilmişdir. Pandemiyanın dünyada yaratdığı böyük iqtisadi və maliyyə çətinliklərinə baxmayaraq, 2021-ci il iyulun 1-də Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Ələt Azad İqtisadi Zonasının təməli qoyulub.

Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının yaxınlığında və qlobal nəqliyyat dəhlizlərinin üzərində strateji coğrafi mövqeyə malik iqtisadi zonada yaradılan əlverişli şərait, o

cümlədən nadir qanunvericilik bazası, fiskal və qeyri-fiskal imtiyazlar zərfi, zəruri infrastruktur və mühəndis-kommunikasiya sistemləri ilə təmin edilmiş sənaye torpaq sahələri, nəqliyyat-logistika mərkəzləri və digər perspektivlər investitorlar üçün davamlı regional üstünlük yaradacaq və Ələt Azad İqtisadi Zonasını regio-

nal investisiya mərkəzinə çevirəcək.

Bildirilib ki, bu iqtisadi zonada investitorlar üçün aşağıdakı fiskal və qeyri-fiskal imtiyazlar tətbiq ediləcək:

- Investorlar əlavə dəyər vergisi, ödəmə mənbəyində vergi, mənfəət vergisi və hər hansı digər korporativ vergidən azad ediləcəklər;

- Zonada idxal və ixrac zamanı gömrük rüsumları və vergilər tətbiq olunmur;

- Aylıq əməkhaqqı 8 min manata qədər olan işçilər üçün gəlir vergisi tətbiq olunmur;

- Yüksəkixtisaslı ocnəbi işçilər üçün sosial sığorta ödənişləri könüllü, yerli işçilər üçün isə məcburi xarakter daşıyır;

- Əcnəbi hüquqi və fiziki şəxslərin Ələt Azad İqtisadi Zonasında mülkiyyət sahibi olmasına heç bir məhdudiyət qoyulmur;

- Xarici investitorlar üçün yerli tərəfdaş və səhmdar tələbi yoxdur;

- Valyuta əməliyyatları və ya mənfəət rəpatriasiyasında heç bir məhdudiyət yoxdur;

- İntestorların əmlakı heç bir halda milliləşdirilə bilməz və Ələt Azad İqtisadi Zonasının səlahiyyətli qurumu investitorların əmlakını bu və ya digər məhdudiyətlərdən qorunmasına təminat verir;

- Ələt Azad İqtisadi Zonasının səlahiyyətli qurumu həmçinin investitorların əqli mülkiyyət hüquqlarının tam qorunmasına təminat verir.

Beləliklə, Ələt Azad İqtisadi Zonasının fəaliyyətə başlaması Azərbaycan böyük iqtisadi dividendlər qazandırmaqla yanaşı, ölkəmizin regionda mövqelərini daha da gücləndirəcək, "Şərqi-Qərbi" və "Şimal-Cənub" tranzit-nəqliyyat dəhlizlərində mühüm rol oynayan respublikamızın strateji əhəmiyyətini

daha da artıracaq. Bu iqtisadi zonanın yaradılması dövlət gəlirlərinin və büdcəyə daxil olan vəsaitin artmasına, yeni investisiyaların cəlb edilməsinə şərait yaradacaq. Bundan başqa, bu layihənin icrası nəticəsində ölkəmizin milli iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatı sistemində inteqrasiyası sürətlənəcək.

"Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 1, maddə 1, № 3, maddə 131; 2002, № 12, maddə 693; 2003, № 1, maddə 16; 2004, № 1, maddə 10, № 4, maddə 199, № 5, maddə 321, № 8, maddə 597, № 11, maddə 884; 2005, № 6, maddə 463, 475, № 10, maddə 874; 2006, № 5, maddə 386, № 6, maddə 479, № 8, maddə 657, № 11, maddə 927, № 12, maddələr 1005, 1014; 2007, № 2, maddə 83, № 5, maddələr 434, 436, № 7, maddə 711, № 10, maddə 934, № 11, maddələr 1049, 1074, 1078, № 12, maddələr 1213, 1219; 2008, № 3, maddə 153, № 5, maddələr 326, 341, № 6, maddələr 471, 481, № 7, maddə 602, № 8, maddə 699, № 10, maddə 881; 2009, № 2, maddə 54, № 5, maddə 311, № 6, maddə 403, № 10, maddə 771, № 11, maddə 878, № 12, maddə 964; 2010, № 4, maddə 276; 2011, № 2, maddə 71, № 3, maddə 165, № 6, maddə 463; 2012, № 5, maddə 413, № 10, maddə 945, № 11, maddə 1049; 2015, № 1, maddə 9, № 5, maddə 488, № 10, maddə 1100; 2016, № 8, maddə 1365, № 11, maddələr 1760, 1782, 1785; 2017, № 5, maddə 726, № 6, maddə 1054, № 7, maddə 1267, № 8, maddə 1513, № 11, maddə 1974, № 12 (I kitab), maddə 2192; 2018, № 2, maddələr

158, 159, № 3, maddə 392, № 5, maddələr 864, 880, № 6, maddə 1191, № 7 (I kitab), maddələr 1383, 1428; 2019, № 1, maddə 8; 2020, № 7, maddələr 828, 851, 856, № 11, maddə 1322, № 12 (I kitab), maddələr 1425, 1427; 2021, № 2, maddə 114, № 7, maddə 703, № 8, maddələr 898, 900, 902; 2022, № 1, maddə 6, № 12, maddə 1370; 2023, № 1, maddələr 13, 21; Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 24 fevral tarixli 825-VIQD nömrəli və 11 aprel tarixli 860-VIQD nömrəli qanunları) 11.1.2.1-1-ci, 11.1.3.3-1-ci və 11.1.4.3-1-ci maddələri müvafiq olaraq 11.1.2.1-2-ci, 11.1.3.3-2-ci və 11.1.4.3-2-ci maddələr hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 11.1.2.1-1-ci, 11.1.3.3-1-ci və 11.1.4.3-1-ci maddələr əlavə edilsin:

"11.1.2.1-1. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsinin vəzifəsi";
"11.1.3.3-1. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsinin müavinlərinin vəzifələri";
"11.1.4.3-1. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyində müvəkkilərinin vəzifələri";

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 may 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 27 noyabr tarixli 2306 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Uşaqlara dair Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə 2020-2025-ci illər üçün Fəaliyyət Planı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 27 noyabr tarixli 2306 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 11, maddə 1374; 2021, № 8, maddə 946; 2022, № 5, maddə 534; 2023, № 3, maddə 391; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 8 aprel tarixli 3832 nömrəli Sərəncamı) ilə təsdiq edilmiş "Uşaqlara dair Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə 2020-2025-ci illər üçün Fəaliyyət Planı"nın 5-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. Adında "Planın" sözü "Planının" sözü ilə əvəz edilsin.
2. 5.1.2-ci bəndin "Tədbirin adı" sütununda "Uşaq Məccəsinin" sözləri "Uşaq hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının yeni qanununun sözləri ilə, "İcra müddəti (illər üzrə)" sütununda "2021-2022" rəqəmləri "2023-2024" rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 9 iyun 2023-cü il

"Dövlət qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşının müəyyən edilməsi haqqında" 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli, "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi və "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" 2019-cu il 18 iyun tarixli 1268 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1611 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

"Dövlət qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşının müəyyən edilməsi haqqında" 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli, "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi və "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" 2019-cu il 18 iyun tarixli 1268 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1611 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 199; 2023, № 1, maddə 49) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. Həmin Fərmana 1 nömrəli Əlavə - "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində və Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidmətində qulluq keçən dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşları" üzrə:

1.1. 1.6-cı bənddə "xüsusi nümayəndəsi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında şöbə müdiri" sözləri

"Adminstrasiyasında şöbə müdiri, Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 1.9-cu bənddə "xüsusi nümayəndəsinin müavini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında şöbə müdirinin müavini" sözləri "Adminstrasiyasında şöbə müdirinin müavini, Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsinin müavini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin müavini" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. Həmin Fərmana 2 nömrəli Əlavə - "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşları"nın 1.4.1-ci yarımbəndinə "köməkçisi" sözdən sonra ", Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatası sədrinin müşaviri, Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsmanın) köməkçisi, Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsmanın) müşaviri" sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 9 iyun 2023-cü il

"Ümumvətəndaş, xidməti və diplomatik pasportların təsvirinin, spesifikasiyasının və nümunələrinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 17 iyul tarixli 687 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Ümumvətəndaş, xidməti və diplomatik pasportların təsvirinin, spesifikasiyasının və nümunələrinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 17 iyul tarixli 687 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 7, maddə 696; 2013, № 9, maddə 1064; 2015, № 5, maddə 521) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş Əlavə I - "Ümumvətəndaş, xidməti və diplomatik pasportların təsviri" üzrə:

1.1.1. 9-cu hissəyə "yazılır" sözlərindən sonra "və sol aşağı kənarında pasport sahibinin kiçildilmiş təsvirini əks etdirən "Dəyişən Lazer Təsvir" yerləşdirilir" sözləri əlavə edilsin;

1.1.2. aşağıdakı məzmununda 10.17-1-ci bənd əlavə edilsin:

"10.17-1. pasport sahibinin kiçildilmiş təsvirini əks etdirən "Dəyişən Lazer Təsvir";"

1.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş Əlavə II - "Ümumvətəndaş, xidməti və

diplomatik pasportların spesifikasiyasının 8-ci hissəsində "ikinci səhifəsində" sözləri "birinci və ikinci səhifələrində (məlumat səhifələrində) sözləri ilə əvəz olunsun və həmin hissəyə "təmin edən elementlərdən," sözlərindən sonra "daxili ikinci səhifəsində" sözləri əlavə edilsin;

1.3. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş Əlavə III - "Ümumvətəndaş, xidməti və diplomatik pasportların nümunələri" yeni təsvirdə verilsin (əlavə olunur).

2. Müəyyən edilsin ki, yeni nümunəli biometrik pasportlar Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin və Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin sərəncamlarında olan köhnə nümunəli biometrik pasport blanklarının istifadəsi başa çatandan sonra verilir.

3. Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi bu Fərmandan irəli gələn məsələlərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsünlər.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 9 iyun 2023-cü il

"İnzibati və yardımçı vəzifələrin Təsnifat Toplusunun təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 4 avqust tarixli 911 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 4 avqust tarixli 911 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 8, maddə 440; 2006, № 3, maddə 229, № 6, maddə 498; 2007, № 2, maddələr 86, 101, № 3, maddələr 217, 227, № 7, maddə 714, № 9, maddə 867, № 10, maddə 948, № 12, maddə 1242; 2008, № 1, maddə 9, № 3, maddələr 173, 179, № 6, maddə 499, № 8, maddələr 717, 723; 2009, № 2, maddə 66, № 6, maddələr 419, 421, 422; 2010, № 2, maddə 80, № 3, maddə 183, № 10, maddə 850; 2011, № 2, maddə 85; 2012, № 11, maddə 1078; 2013, № 3, maddə 236, № 8, maddə 901; 2014, № 9, maddə 1027; 2016, № 5, maddə 854, № 6, maddələr 1029, 1073; 2017, № 5, maddə 840, № 8, maddələr 1519, 1521; 2018, № 7 (I kitab), maddələr 1445, 1486, № 11, maddə 2287; 2019, № 1, maddə 76, № 4, maddə 655, № 6, maddə 1027, № 7, maddə 1211, № 8, maddə 1405; 2020, № 12, maddə 423, № 6, maddə 708; 2021, № 2, maddələr 121, 133, № 7, maddə 744, № 9, maddə 982; 2022, № 1, maddə 27, № 4, maddə 303; 2023, № 1, maddə 50) ilə təsdiq edilmiş "İnzibati və yardımçı vəzifələrin Təsnifat Toplusu"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1.9.7-1-ci, 1.9.10-1-ci yarım bəndlər ləğv edilsin.

2. Aşağıdakı məzmununda 1.9.9-4-cü, 1.9.9-5-ci, 1.9.11-1-ci, 1.9.11-2-ci yarım bəndlər əlavə edilsin:

"1.9.9-4. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi;

1.9.9-5. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi;"

"1.9.11-1. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsinin müavini; 1.9.11-2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin müavini;"

3. 2.1.2-ci yarım bəndin 6-1-ci abzası ləğv edilsin və həmin yarım bəndə aşağıdakı məzmununda 8-4-cü və 8-5-ci abzaslar əlavə edilsin:

"8-4. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi;

8-5. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi;"

4. 2.1.3-cü yarım bənd üzrə:

4.1. 1-1-ci abzas ləğv edilsin;

4.2. aşağıdakı məzmununda 2-1-ci və 2-2-ci abzaslar əlavə edilsin:

"2-1. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsinin müavini;

2-2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin müavini;"

4.3. 13-cü abzasdan ", Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun direktoru" sözləri çıxarılsın.

5. 2.1.4-cü yarım bənd üzrə:

5.1. 4-2-ci abzas 4-3-cü abzas hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda 4-2-ci abzas əlavə edilsin:

"4-2. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyində baş məsləhətçi, böyük məsləhətçi, aparıcı məsləhətçi, məsləhətçi;"

5.2. 19-cu abzasdan ", Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun direktorunun müavini" sözləri çıxarılsın.

6. 2.1.6-cü yarım bəndin 8-ci abzasından, 2.1.7-ci yarım bəndin 1-ci abzasından və 2.3.3-cü yarım bəndin 1-ci abzasından "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun," sözləri çıxarılsın.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 9 iyun 2023-cü il

"İctimai iştirakçılıq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"İctimai iştirakçılıq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 1, maddə 1; 2016, № 6, maddə 1009; 2019, № 6, maddə 990; Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 17 fevral tarixli 812-VIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1.0.4-cü maddədə "müvafiq məsələlər barəsində" sözləri ", habelə mərkəzi, yerli icra hakimiyyəti və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müzakirə etdiyi ictimai və yerli əhəmiyyətli məsələlərlə bağlı" sözləri ilə əvəz edilsin, həmin maddəyə "hazırlanması" sözlərindən sonra "(öyrənilməsi)" sözü əlavə edilsin.

2. 1.0.8-ci maddəyə "layihələrinə" sözlərindən sonra "və ya mərkəzi, yerli icra hakimiyyəti və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müzakirə etdiyi ictimai və yerli əhəmiyyətli məsələlərə" sözləri əlavə edilsin, həmin maddədə "mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti və yerli özünüidarəetmə orqanları" sözləri "həmin orqanlar" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. 7.1.5-ci maddəyə "ictimai" sözlərindən sonra "və yerli" sözləri əlavə edilsin.

4. 16.1-ci və 17.1-ci maddələrdə "layihələri" sözlərindən sonra "və ya müzakirə olunan ictimai və yerli əhəmiyyətli məsələlər" sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 may 2023-cü il

Ümumvətəndaş, xidməti və diplomatik pasportların nümunələri

Baş nazir Əli Əsədov MDB Hökumət Başçıları Şurasının üzvlərinin Rusiya Prezidenti Vladimir Putin ilə görüşündə iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov iyunun 9-da Soçiyə işgüzar səfəri çərçivəsində Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB) Hökumət Başçıları Şurasının üzvlərinin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin ilə görüşündə iştirak edib.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Rusiya Prezidenti MDB Hökumət Başçıları Şurasının üzvlərini salamlayıb.

Ə.Əsədov görüşdə çıxış edərək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin salamlarını və ən xoş arzularını Rusiya Prezidenti Vladimir Putinə çatdırıb.

Baş nazir Azərbaycan-Rusiya strateji tərəfdaşlığının ikitərəfli gündəliyində yer alan məsələlərə də toxunub.

ƏLİ ƏSƏDOV: "Azərbaycan Prezidenti ölkə əhalisinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatını iqtisadi siyasətin əsas istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirib"

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov iyunun 9-da Rusiya Federasiyasının Soçi şəhərində III Avrasiya Konqresinin plenar iclasında qonaq qismində iştirak edib.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, plenar iclasda çıxış edən Ə.Əsədov vurğulayıb ki, hazırkı mərhələdə bəşəriyyətin qarşılaşdığı iqlim dəyişikliyi, global istiləşmə, logistika zəncirlərinin pozulması, istehsal resurslarının və nəqliyyat tariflərinin bahalaşması kimi təhdidlər fonunda ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasının vacibliyi dünyanın bütün ölkələri üçün görünməmiş səviyyəyə çatıb.

Diqqətə çatdırılıb ki, bununla əlaqədar ölkə əhalisinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatı Azərbaycan Prezidenti tərəfindən iqtisadi siyasətin əsas istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirilib.

Baş nazirin sözlərinə görə, 2023-cü ildə dövlət büdcəsində ərzaq təhlükəsizliyinin təminatına ayrılan xərclər təxminən 40 faiz artırılıb.

Plenar iclasın iştirakçıları Azərbaycanca inflyasiyaya qarşı görülən tədbirlər barədə məlumatlandırılıb.

"Nazirlər Kabineti inflyasiyanın işgüzar fəallığa və əhalinin sosial rifahına təsirlərini minimalaşdırmaq məqsədilə ötən ilin fevralında "Azərbaycan Respublikasında antiinflasiya tədbirlərinin gücləndirilməsi ilə bağlı təxirəsalınmaz tədbirlər haqqında" sərəncam verib", - deyərək Ə.Əsədov vurğulayıb.

Baş nazir Azərbaycanca aqrar sektorun inkişafı istiqamətində həyata keçirilən iri miqyaslı dövlət proqramlarından da söhbət açıb. Qeyd olunub ki, əsasən kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının həcmində artırımlar müşahidə edilir, aqrar sektora dövlət dəstəyi sistemi təkmilləşdirilir. Görülən işlər nəticəsində Azərbaycanca 2022-ci ildə kənd təsərrüfatı istehsalının həcmi 3,4 faiz artıb. Cari ilin yanvar-may aylarında isə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı 5,2 faiz artıb.

"Aqrar sənaye kompleksi məhsullarının həcmi, həm də yığımını əhatə edən fermerlərə müxtəlif subsidiyaların verilməsi mexanizmi səmərəli işləyir", - deyərək Ə.Əsədov bildirib.

Vurğulanıb ki, əsas ərzaq mallarının ehtiyatlarının yaradılması istiqamətində də ciddi

iş aparılır və bunun nəticəsində hökumət əhalini zəruri ərzaq məhsulları ilə təmin etməyə nail olub.

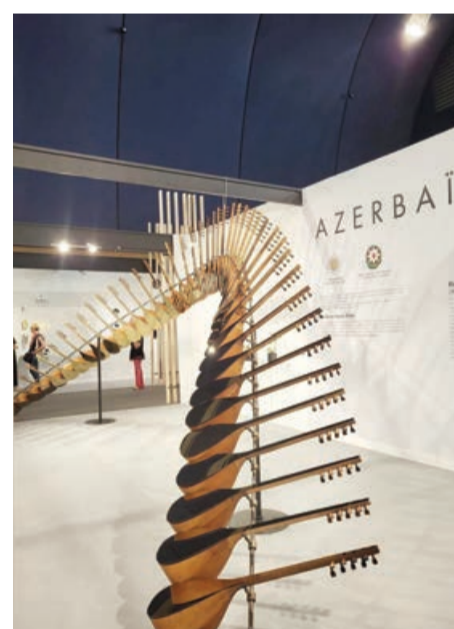
Qeyd olunub ki, dövlət başçısının tapşırığı ilə 2022-ci ilin iyul ayında Nazirlər Kabineti buğda ilə özünü təminat məqsətinə artırılması və yerli istehlakçılara dövlət dəstəyinin göstərilməsi ilə əlaqədar sərəncam verib.

Vurğulanıb ki, Dövlət Taxıl Fondu ehtiyatlarının artırılması və ərzaq təminatının formalaşdırılması üzrə paralel tədbirlər görülür.

"Məhz bu məqsədlə 2021-ci ilin oktyabrında Azərbaycan Prezidenti tərəfindən Dövlət Ehtiyatları Agentliyi yaradılıb. Cari ilin yanvarında hökumət Dövlət Taxıl Fondunun ehtiyatları üçün idxal olunan taxıl və taxılın emalı məhsullarının gömrük rüsumundan azad edib", - deyərək Ə.Əsədov vurğulayıb.

O bildirib ki, Azərbaycan ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasına kömək məqsədilə bundan sonra da Avrasiya İqtisadi Birliyinin tərəfdaş üzvləri ilə əməkdaşlığı genişləndirməyə, öz təcrübəsini bölüşməyə hazırdır.

Azərbaycan Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə "Revelations" Beynəlxalq Biennalesində təmsil olunur

Azərbaycan Paris mərkəzində, Eyfel qülləsinin qarşısında məşhur "Grand Palais Ephemere"də 10 illiyini qeyd edən "Revelations" Beynəlxalq Sənətkarlıq və Yaradıcılıq Biennalesində təmsil olunur.

Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi və Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinin təşkilatlığı ilə biennalədə Elvin Nəbizadənin 2017-ci ildə Venesiya Biennalesi üçün yaratdığı və Heydər Əliyev Fondu tərəfindən "Revelations" Beynəlxalq Biennalesi üçün istehsal edilmiş "Bir günəş altında" adlı müasir sənətkarlıq əsərinin nümayəndələri iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, stendin açılışında Azərbaycanın Fransadakı səfiri Leyla Abdullayeva, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Heydər Əliyev Fondunun icraçı direktoru Anar Ələkbərov, mədəniyyət nazirinin müavini Səadət Yusifova, Milli Məclisin Azərbaycan-Fransa parlamentlərarası işçi qrupunun rəhbəri Soltan Məmmədov, "Grand Palais" Milli Muzeylər Birliyinin prezidenti Jan-Pol Kluzel, Azərbaycanlı və fransız deputatlar, incəsənət nümayəndələri iştirak ediblər.

Azərbaycanın Fransadakı səfiri Leyla Abdullayeva çıxış edərək Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənətinin təşviqi ilə bağlı Heydər Əliyev Fondunun heyatına ke-

çirdiyi layihələrdən söz açıb. Ölkəmizin istedadlı incəsənət nümayəndələrinin əsərlərinin fondun dəstəyi ilə Parisdə dəfələrlə nümayiş olunduğunu vurğulayan səfir Azərbaycan stendindəki instalyasiyanın göy qurşağını əks etdirdiyini deyərək, onun ölkəmizdə sülhü, aydın gələcəyi təcəssüm etdirdiyini bildirib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Heydər Əliyev Fondunun icraçı direktoru Anar Ələkbərov instalyasiyanın müəllifi, heykəltaras Elvin Nəbizadənin Azərbaycanın müasir incəsənəti sahəsində istedadlı heykəltarşılardan biri olduğunu qeyd edib. E.Nəbizadənin əsərlərinin dünyanın bir çox tanınmış qalereyalarında sərgiləndiyini diqqətə çatdıraraq Anar Ələkbərov bildirib ki, bu səvər Venesiya Biennalesində xüsusi yer tutub. "Revelations" Biennalesində nümayiş olunan çoxsaylı əsərlər arasında da bu instalyasiya unikallığı ilə diqqəti cəlb edir.

"Grand Palais" Milli Muzeylər Birliyinin prezidenti Jan-Pol Kluzel Azərbaycanın "Revelations" Biennalesində iştirakından şad olduğunu deyib. Qeyd edib ki, biennalenin əsas məqsədi bədii yaradıcılıq sahəsində istedadların aşkarlanması və tanıtılmasıdır. "Revelations" sülh, həmrəyliklə bağlı mədəniyyət sahəsində bir mesajdır. Azərbaycan stendi də məhz biennalənin mesajını əks etdirir.

Nümayiş olunan "Bir günəş altında" instalyasiyasının müəllifi, heykəltaras E.Nəbizadə Heydər Əliyev Fonduna ona yaratdığı bu şansa görə təşəkkür edib. O, əsərin ərsəyə gəlməsindən danışaraq, Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan şanlı qələbə ilə uzunsürən münaqişəyə son qoyduqdan sonra heykəltaras sənətin yeni - ikinci həyat vermək qərarına gəlir və beləliklə, "Bir günəş altında" instalyasiyası yaranır.

Bildirib ki, şans rəmzi olan göy qurşağı formasında 44 sızdan ibarət instalyasiya Azərbaycan multikulturalizminin, ölkəmizdə yaşayan müxtəlif millətlərin və xalqların birliyinin rəmzidir.

Milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına töhfə verən, mədəniyyətimizin bütün dünyada tanınmasını təşviq edən Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə hazırlanmış Azərbaycan stendi müstəsna instalyasiya ilə təkə ziyarətçilərin deyil, həmçinin müxtəlif ölkələrdən biennaləyə qatılmış sənətkar və yaradıcı insanları diqqətini cəlb edib.

Qeyd edək ki, biennaləyə 30 ölkədən 400-dək sənətkar və yaradıcı insan qatılıb. Bu il 10 illiyini qeyd edən və müasir yaradıcılığın episentri olan "Revelations" Beynəlxalq Sənətkarlıq və Yaradıcılıq Biennalesi iyunun 11-dək davam edəcək.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 189

QƏRAR

Bakı şəhəri, 7 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 29 iyul tarixli 267 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "İnformasiya məhsulunun yaş kateqoriyalarına aid edilməsi Qaydaları"nda və 2020-ci il 29 iyul tarixli 269 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "İnformasiya məhsulunun yaş təsnifatının aparılması üzrə Ekspert Şurasının Əsasnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi barədə

"Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 30 dekabr tarixli 471-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və bundan irəli gələn bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 8 fevral tarixli 1589 nömrəli Fərmanının 1.4-cü bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 29 iyul tarixli 267

nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 7, maddə 999; 2022, № 5, maddə 557) ilə təsdiq edilmiş "İnformasiya məhsulunun yaş kateqoriyalarına aid edilməsi Qaydaları"nın 1.5-ci bəndində "Milli Televiziya və Radio" sözləri "Audiovizual" sözü ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 29 iyul tarixli 269 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 7, maddə 999; 2022, № 5, maddə 557) ilə təsdiq edilmiş "İnformasiya məhsulunun yaş təsnifatının aparılması üzrə Ekspert Şurasının Əsasnaməsi"nin 1.3-cü bəndində və 3.1.2-ci yarımbəndində "Milli Televiziya və Radio Şurasının" sözləri "Audiovizual Şurasının" sözləri ilə əvəz edilsin.

"Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 30 dekabr tarixli 471-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və bundan irəli gələn bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 8 fevral tarixli 1589 nömrəli Fərmanının 1.4-cü bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 29 iyul tarixli 267

ƏLİ ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Milli Məclisin iclasında

Orta dəhliz regional əməkdaşlığı gücləndirəcək

Əvvəli 1-ci sah.

Sonra gündəlikdəki məsələlərin müzakirəsi başlayıb. Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, 41 məsələ müzakirə ediləcək.

İlk olaraq "Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Konstitusiyaya Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə konstitusiyaya qanunu (ikinci səsvermə) layihəsi təqdim olunub. Spiker qeyd edib ki, konstitusiyaya qanunları Milli Məclisdə iki dəfə səsə qoyulur. Bu qanun layihəsinə 6 ay öncə birinci səsvermədə münasibət bildirilib, indi isə ikinci səsverməyə təqdim olunur.

Məsələ barədə Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli məlumat verib. O, bu konstitusiyaya qanunu layihəsinin beynəlxalq təşkilatların tövsiyələrinə nəzərə alındığını qeyd edərək sənədin parlamentdə üç oxunuşda geniş müzakirələrdən keçdiyini bildirib və müzakirələrdə deputatların irolü sürdüüyü təkliflərin nəzərə alınması ilə bağlı məlumat verib.

Konstitusiyaya qanunu layihəsi ikinci səsvermədə qəbul edilib.

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərov "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Bosniya və Herseqovinanın Nazirlər Şurası arasında təbii və digər fəlakətlərdən mühafizə sahəsində əməkdaşlıq haqqında" sazişin təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsi barədə məlumat verib. Bildirib ki, 11 aprel 2023-cü ildə Bakı şəhərində imzalanan saziş fəlakətlərin qarşısının alınması sahəsində əməkdaşlığın, fəlakətlər zamanı isə qarşılıqlı yardımın könlü təmin olunması məqsədilə hazırlanıb. Diqqətə çatdırılıb ki, bu əməkdaşlıq fəlakətlərdən mühafizə sahəsində elmi və texniki mübadilə, bu sahədə fəaliyyət göstərən şəxsi heyətin peşəkarlığının, mühafizə və xilasetmə avadanlıqları ilə təchizatının inkişaf etdirilməsi, fəlakətlər zamanı xəbərdarlıq, həmçinin mühafizə, xilasetmə və onların nəticələrinin aradan qaldırılması kimi sahələri əhatə edir. Ziyafət Əsgərov qeyd edib ki, tərəflər bu saziş çərçivəsində müəyyən tapşırıqların həyata keçirilməsi üçün sazişlə müəyyən olunmuş səlahiyyətli qurumların nümayəndələrindən ibarət Birgə Daimi Komissiya yaradılır. Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti, Gürcüstan Hökuməti və Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu layihəsi çərçivəsində tranzit gömrük prosedurlarının asanlaşdırılması üçün ilkin məlumat mübadiləsinə dair" sazişin təsdiq edilməsi haqqında qanun layihəsi barədə İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili məlumat verib. Komitə sədri müzakirəyə çıxarılan sazişin məqsədinin tərəflərin dövlətlərinin ərazilərindən keçməklə Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu layihəsi çərçivəsində gömrük prosedurlarının asanlaşdırılması və beynəlxalq yükdaşımaqların sürətləndirilməsi olduğunu bildirib və sənəddə bu istiqamətdə tərəflər arasında qurulan əməkdaşlıq şərtləri barədə məlumat verib.

Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov sazişin tarixi əhəmiyyətini vurğulayaraq onun Orta dəhliz çərçivəsində Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan arasında əməkdaşlığı yeni mərhələyə çıxardığını deyib. Sazişi bu istiqamətdə ilkin addım kimi dəyərləndirən Səməd Seyidov bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti sayəsində bu layihə daha da genişləndirəcək və Azərbaycanın geosiyasi mövqeyini tamamilə yeni bir mərhələyə yüksələcək.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, gündəliyin növbəti 8 məsələsi üçüncü oxunuşda olan qanun layihələridir və növbəti - dördüncü məsələ ilə bağlı məlumat vermək üçün sözü İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədrinin müavini Əli Məsimliyə təqdim edib.

"Sahibkarlıq sahəsində aparılan yaxşılaşdırma tədbirlərinin maraqlarının müdafiəsi haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin üçüncü oxunuşu ilə bağlı məlumat verən Əli Məsimli qeyd edib ki, layihədə təklif olunan dəyişikliklərin mahiyyəti, məqamları və üstünlükləri barəsində əvvəlki oxunuşlarda ətraflı danışılıb. O bildirib ki, layihə ilə əlaqədar komitə üzvlərinin 9 təklifi olub və onlar qanun layihəsi təşəbbüskarı subyektinə göndərilib. Bu təkliflərin 5-i qəbul olunub. Əli Məsimli

deputatları qanun layihəsində öz əksini tapan həmin 5 dəyişiklik barədə məlumat verib. O vurğulayıb ki, qanunda nəzərdə tutulan dəyişikliklərin əsas məqsədi sahibkarların hüquqlarının müdafiəsinin gücləndirilməsidir.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Gündəliyin beşinci məsələsi olan Müli Prosesual Məcəllədə dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) ilə bağlı Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Bəhrux Məhərrəmov məlumat verib. Qeyd olunub ki, layihə ədalət mühakiməsi prosesinin sürətləndirilməsi məqsədilə dövlət tərəfindən əhalinin az təminatlı, sosial müdafiyyə xüsusi ehtiyacı olan və digər həssas təbəqələrinin dövlət hesabına peşəkar hüquqi yardım almaq imkanlarının daha da genişləndirilməsi.

Bəhrux Məhərrəmov ölkə Prezidentinin siyasi iradəsi ilə irəli sürülən bu mütorəqçi dəyişikliyin hüquq ictimaiyyəti tərəfindən rəğbətə qarşılandığını diqqətə çatdırıb və onu "Heydər Əliyev İli"ndə Ulu Öndərin insan konsepsiyasına və insan hüquqlarının təminatına baxışına ən böyük töhfələrdən biri kimi dəyərləndirib.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Gündəliyin altıncı məsələsi olan "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin (üçüncü oxunuş) Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nizami Səfərov diqqətə çatdırıb. O bildirib ki, təqdim edilən maddə yalnız bir texniki xarakterli dəyişiklik olub.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, gündəliyin növbəti 5 məsələsi ölkə Prezidentinin bir məktubu ilə parlamentə daxil olub və mahiyyətcə bir-birinə bağlıdır.

Spiker bildirib ki, gündəliyin 7-ci məsələsi - "Təhsil haqqında" qanunda (üçüncü oxunuş), 8-ci məsələsi - "Elm haqqında" qanunda (üçüncü oxunuş), 9-cu məsələsi - "Peşə təhsili haqqında" qanunda (üçüncü oxunuş), 10-cu məsələsi - Əmək Məcəlləsində, "Məktəbəqədər təhsil haqqında" və "Ümumi təhsil haqqında" qanunlarında (üçüncü oxunuş) və 11-ci məsələsi - "Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında", "Şəhid adının əbədiləşdirilməsi və şəhid ailələrinə edilən güzəştlər haqqında", "Yanğın təhlükəsizliyi haqqında", "Milli arxiv fondu haqqında", "Valideynlərin itirimi və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanunlarında (üçüncü oxunuş) dəyişikliklər edilməsi barədə qanun layihələridir. Sahibə Qafarova təklif edib ki, əvvəlcə qanun layihələri ilə bağlı təqdimatlar dinlənilsin, sonra isə müzakirələr aparılsın. Spiker 7-ci, 8-ci və 9-cu məsələlərə Elm və təhsil komitəsində baxıldığını söyləyib. Qanun layihələri ilə bağlı Elm və təhsil komitəsinin sədri Bəxtiyar Əliyev məlumat verib.

Komitə sədri qanun layihələrinin plenar iclasda ikinci oxunuşda müzakirəsi zamanı deputatlar tərəfindən bəzi məsələlərə dair səsləndirilən fikirlərdən söz açıb. Sə-

nədlərin komitədə üçüncü oxunuşda müzakirəsi zamanı həmin qaldırılan məsələlərin müzakirə edildiyini diqqətə çatdıraraq Bəxtiyar Əliyev onlara aydınlıq gətirib. Komitə sədri müəllimlərin sertifikatlaşdırma keçirilməsi, yeni ixtisasların açılması kimi bəzi məqamların qanunvericilikdə tənzimləmələri barədə məlumat verib.

Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev gündəliyin 10-cu məsələsi - Əmək Məcəlləsində, "Məktəbəqədər təhsil haqqında" və "Ümumi təhsil haqqında" qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin təqdim edib. Bildirib ki, adçəkiklik qanunlarına təklif olunan dəyişikliklərin əsas məqsədi təhsilərin sertifikatlaşdırılmasının hüquqi əsaslarının genişləndirilməsi və onların sosial müdafiəsinin daha da yaxşılaşdırılmasından ibarətdir və layihənin mətnində heç bir dəyişiklik edilməyib.

Elm və təhsil komitəsinin sədri Bəxtiyar Əliyev bu məsələyə dair rəhbərlik etdiyi komitənin müsbət rəyini diqqətə çatdırıb.

Sonra Səhiyyə komitəsinin sədr müavini Rəşad Mahmudov bundan əvvəl təqdim edilən layihələrə uyğunlaşdırma xarakterli dəyişikliyin 11-ci məsələ - "Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında", "Şəhid adının əbədiləşdirilməsi və şəhid ailələrinə edilən güzəştlər haqqında", "Yanğın təhlükəsizliyi haqqında", "Milli arxiv fondu haqqında", "Valideynlərin itirimi və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi ilə bağlı məlumat verib. O bildirib ki, sənəddə heç bir dəyişiklik aparılmayıb və olduğu kimi səsə qoyulmasını xahiş edib.

Sənəd barədə Musa Quliyev Əmək və sosial siyasət komitəsinin, Ziyafət Əsgərov Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin, Əziz Ələkbərov Mədəniyyət komitəsinin, Hicran Hüseynova Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin rəylərini səsləndiriblər.

Üçüncü oxunuşda təqdim olunan 5 qanun layihəsi ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq qəbul edilib.

Sonra növbəti 3 məsələnin ikinci oxunuşda olan qanun layihələri olduğunu diqqətə çatdıraraq spiker Sahibə Qafarova on ikinci məsələ ilə bağlı məlumat vermək üçün İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişiliyə söz verib.

"Kosmik fəaliyyət haqqında" qanun layihəsinin (ikinci oxunuş) təqdim edən komitə sədri Tahir Mirkişili bildirib ki, sənəddə bağlı birinci oxunuşda geniş məlumat verilib. Kosmik sənayenin Azərbaycan üçün önəm daşmasından söz açan Tahir Mirkişili bildirib ki, 2009-cu ildə Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasında kosmik sənayenin yaradılması və inkişafı üzrə Dövlət Programı" ilə Azərbaycanda müasir kosmik layihələrin həyata keçirilməsinə start verilib. O vurğulayıb ki, hazırda Azərbaycan peyklori 42 ölkədən 182 müştəriyə xidmət göstərir. Qanun layihəsinin 6 fəsil 24 maddədən ibarət olduğunu söyləyən komitə sədri birinci oxunuşdan sonra sə-

nəddə heç bir dəyişiklik aparılmadığını bildirib.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova növbəti 13-cü məsələnin - Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında (ikinci oxunuş) və 14-cü məsələnin - "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (ikinci oxunuş) qanun layihələrinin ölkə Prezidentinin bir məktubu ilə parlamentə daxil olduğunu və mahiyyətcə bir-birinə yaxın olduğunu söyləyib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Anar Məmmədov bu məsələlər barədə məlumat verib. O, qanun layihələrində iki istiqamət üzrə dəyişikliklərin nəzərdə tutulduğunu söyləyib. Bildirilib ki, Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında layihədə ölkə ərazisində istehsal olunan minik avtomobillərinin satışının 2023-cü il mayın 1-dən 10 il müddətinə ƏDV-dən azad olunması təklif olunur.

Qeyd olunub ki, hər iki sənəddə - Vergi Məcəlləsində və "Gömrük tarifi haqqında" qanunda dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı layihələrdə işğaldan azad edilmiş ərazilərin minalardan və partlamaz hərbi sursatdan təmizlənməsi çərçivəsində bütün növ texnikanın, avadanlıqların, texniki vasitələrin və qurğuların, onların ehtiyat hissələrinin, fərdi zirehli qoruyucu geyimlərin, alətlərin, partlayıcı və pirotexniki vasitələrin istehsalı və satışının 2023-cü il mart ayının 1-dən 5 il müddətinə vergidən və gömrük rüsumlarından azad olunması təklif edilir.

Qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul olunub.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova gündəliyin 15-ci məsələsindən başlayaraq növbəti 27 qanun layihəsinin ölkə Prezidentinin bir məktubu ilə parlamentə daxil olduğunu və mahiyyətcə bir-birinə bağlı olduğunu deyib. Spiker diqqətə çatdırıb ki, bu qanun layihələri bank işi sahəsində tənzimləmənin və nəzarətin təkmilləşdirilməsi, maliyyə bazarlarının sabitliyinin təmin olunmasına və bu sahədə xidmətlərdən istifadə edənlərin hüquqlarının qorunmasına yönəlib. O, qanun layihələrinin birinci oxunuşda müzakirəyə təqdim edildiyini söyləyib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili gündəlikdəki növbəti 20 məsələni - "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Banklar haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Azərbaycan Respublikasının "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" 2016-cı il 4 mart tarixli 140-VQD nömrəli, "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" 2016-cı il 4 mart tarixli 141-VQD nömrəli, "Kredit ittiqaqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" 2016-cı il 4 mart tarixli 142-VQD nömrəli, "Poçt haqqında" Azərbaycan Respubli-

kasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" 2016-cı il 4 mart tarixli 143-VQD nömrəli, "Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" 2016-cı il 4 mart tarixli 144-VQD nömrəli, "Qiymətli kağızlar bazarı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" 2016-cı il 4 mart tarixli 145-VQD nömrəli və "İnvestisiya fondları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" 2016-cı il 4 mart tarixli 146-VQD nömrəli qanunlarında dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Kredit ittiqaqları haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Poçt haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Kredit büröləri haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Valyuta tənzimi haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "İnvestisiya fondları haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xestəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Hesablama Palatası haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Mühasibat uçotu haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Dövlət satınalmaları haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), "Auditor xidməti haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş) barədə qanun layihələrini diqqətə çatdırıb.

Komitə sədri bildirib ki, təqdim olunan qanun layihələri Azərbaycan Prezidentinin "Maliyyə xidmətləri bazarında tənzimləmə və nəzarət sisteminin idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi haqqında" 2019-cu il 28 noyabr tarixli 1616 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq hazırlanıb. Sərəncama əsasən Azərbaycan Respublikasının qanunlarında maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının müəyyən edilmiş səlahiyyətləri, o cümlədən onun maliyyə xidmətləri bazarında lisenziyalaşdırma, tənzimləmə və nəzarət, investordan və maliyyə xidmətləri istehlakçılarının hüquqlarının qorunması sahəsində vəzifə və hüquqların Mərkəzi Banka verilir. Sərəncamın 2.1-ci bəndində qanunvericilik aktlarında zəruri dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması nəzərdə tutulur. O qeyd edib ki, qanun layihələrinin hazırlanması prosesində beynəlxalq təcrübədən istifadə olunub, habelə Dünya Bankı və Beynəlxalq Valyuta Fondunun tövsiyələri nəzərə alınıb.

Nəzərə çatdırılıb ki, qanun layihələrində bir neçə istiqamət üzrə dəyişikliklər təklif olunur. Dəyişikliklərin əsas məqsədləri Mərkəzi Bankın maliyyə bazarlarında meqarequlyator funksiyasının təsbit olunması, maliyyə bazarlarında tənzimləmə və nəzarət sisteminin müasir çağırışlara uyğun olaraq təkmilləşdirilməsi, idarəetmə prosedurlarının sadələşdirilməsi, bankçılıq sahəsində müstəqilliyin artırılması, informasiya təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi və vətəndaşlara maliyyə əlçatanlığının artırılmasıdır.

Tahir Mirkişili bildirib ki, təqdim olunan dəyişikliklərdə maliyyə bazarlarında tənzimləmə və nəzarət funksiyasının Mərkəzi Banka həvalə edilməsi ilə əlaqədar olaraq, qiymətlərin sabitliyinin təmin edilməsi ilə bağlı əsas məqsədə xələf gətirmədən, qanunla müəyyən edilmiş səlahiyyətlər daxilində maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi Mərkəzi Bankın məqsədinə aid edilir. O, digər dəyişikliklərin maliyyə bazarlarında tənzimləmə və nəzarətin həyata keçirilməsi, ödəniş sistemlərinin sabit, təhlükəsiz və effektiv fəaliyyətinin təmin edilməsi, maliyyə bazarlarında istehlakçılarının və investordanların hüquqlarının qorunması üçün tədbirlərin görülməsi və maliyyə bazarları sahəsində maarifləndirmə işlərinin aparılması ilə bağlı olduğunu söyləyib.

Qeyd olunub ki, qanun layihələrində, habelə qanunvericilikdə publik hüquqi şəxslərə aid normaların bu barədə xüsusi qeyd olduğu halda Mərkəzi Banka şamil edilməsi, idarəetmə funksiyalarının icra edilməsində müstəqilliyin artırılması, Hesablama Palatasının auditinin Mərkəzi Bankın yalnız inzibati-təşərrüfat fəaliyyə-

tini əhatə etməsinə dair düzəlişlər öz əksini tapıb.

Bununla yanaşı, sənədlərdə idarə heyyəti üzvlərinin sayının 7-dən 9-ya artırılması, Mərkəzi Bankın Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə ərazi idarəsi rəhbərinin dövlət başçısının səlahiyyətli nümayəndəsi ilə razılaşdırılmaqla idarə heyyəti tərəfindən təyin edilməsi, dövlət satınalmalarında istisnaların tətbiqi məsələləri müəyyənləşdirilib.

Bildirilib ki, layihələrdə yoxlamalarla bağlı bütün prosedurların "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı" haqqında qanunla tənzimlənməsi, bəzi rəhbər şəxslər üçün attestasiya tələbinin aradan qaldırılması, nəzarət subyektlərinin yerli filial, şöbə və nümayəndəliklərinin açılması prosesinin sadələşdirilməsi ilə bağlı məqamlar, kreditlərin verilməsi məqsədi ilə ödəniş hesablarının açılması və aparılması, valyuta mübadiləsi fəaliyyətinin müstəsna fəaliyyət kimi həyata keçirilməsinin müəyyən edilməsi və bu fəaliyyətə lisenziya alan şəxslərin dairəsinin dəqiqləşdirilməsi və bir sıra digər məsələlər təsbit olunub.

Sonra Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nurlan Həsənov digər 6 məsələ barədə məlumat verib. O, Müli Məcəllədə uyğunlaşdırma xarakterli dəyişikliklərin nəzərdə tutulduğunu deyib.

Deputat bildirib ki, İnzibati Xətlər Məcəlləsində edilən dəyişikliklərdə "müvafiq icra hakimiyyəti orqanının yaratdığı qurum" sözlərinin "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı" sözləri ilə əvəz edilməsi təklif edilir. O qeyd edib ki, "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə əsasən, kredit təşkilatları tərəfindən məcburi ehtiyatların təmin edilməsinin yeni iqtisadi metodlarla təqdim edilməsi təklif edilir ki, bununla əlaqədar olaraq məəcəllədə olan sanksiyalar ləğv edilir. Bundan başqa, "Kredit büröləri haqqında" qanuna təklif olunan dəyişikliklərin əsasən, təqvim ili ərzində 100000 manatdan çox məbləğdə nişy mə alqı-satqısı ilə məşğul olan şəxslər tərəfindən borcalanları barədə məlumatların kredit bürosuna həmin qanunda müəyyən olunmuş qaydada təqdim edilməsinə, yaxud tam, düzgün və ya vaxtında təqdim edilməsinə görə inzibati xətanın müəyyənləşdirilməsi təklif olunur.

Nurlan Həsənov "Publik hüquqi şəxslər haqqında" qanunda dəqiqləşdirmə xarakterli dəyişikliklərin aparıldığını deyib. Belə ki, qanuna edilən əlavəyə əsasən, bu qanun Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" Qanunla tənzimlənməyən hissələrdə tətbiq edilir. Digər hüquqi aktlarda publik hüquqi şəxslərə aid müddəalar Mərkəzi Banka o halda şamil olunur ki, həmin hüquqi aktlarda bu barədə xüsusi qeyd edilsin.

"Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestrində qanunda dəyişikliklə bağlı bildirilib ki, qanunun 15-ci maddəsində kommersiya hüquqi şəxslərin təsisçiləri və onların nizamnamə kapitalındakı payları barədə məlumatların verdiyi subyektlərin dairəsi müəyyən olunub. Bu subyektlərin dairəsinin müvafiq kommersiya hüquqi şəxslərə lisenziyanın verilməsi və nəzarətin həyata keçirilməsi, habelə onların qeydiyyatının aparılması məqsədilə Mərkəzi Bankın əlavə edilməsi təklif olunur. Bundan başqa, layihədə dəqiqləşdirmə xarakterli dəyişikliklərdə öz əksini tapıb.

Deputat "Cinayət yolu ilə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında" və "İcra haqqında" qanunlarda nəzərdə tutulan dəyişikliklərin uyğunlaşdırma xarakterli olduğunu söyləyib.

Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov "Tibbi sığorta haqqında" qanunda dəyişikliklə bağlı məlumat verib. O bildirib ki, qanunun 2.1-ci maddəsinə "Müli Məcəlləsindən," sözlərindən sonra "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda," sözləri əlavə edilir. Sənəd ölkə Prezidentinin 2019-cu il 28 noyabr tarixli 1616 nömrəli müvafiq Sərəncamının icrasına məqsədilə hazırlanıb.

Komitə sədri Şiyavuş Novruzov, Zəhid Oruc, deputatlar Tahir Kərimli, Məlahət İbrahimqızı, Azay Quliyev, Etibar Əliyev, Vahid Əhmədov öz fikirlərini və qeydlərini səsləndiriblər.

Müzakirələrin yekununda gündəlikdəki son 27 qanun layihəsi ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Əlaqələndirmə Qərargahının Laçın şəhərində növbəti iclası keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, iyunun 9-da Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının işğaldan azad edilmiş ərazilərdə məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli məqsədilə yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahının rəhbəri Samir Nuriyevin sədrliyi ilə qərargahın Laçın şəhərində növbəti iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclası giriş sözü ilə açan Samir Nuriyev 1993-cü ildə xalqın tələbi ilə hakimiyyətə qayıtmış Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müdrik siyasəti və qətiyyətli iradəsi sayəsində dövlətimizin məhv olmaq təhlükəsindən xilas edildiyini, müstəqilliyimizin möhkəmləndirildiyini, ölkəmizin ardıcıl inkişaf yoluna qədəm qoymağa başladığını bildirdi. Samir Nuriyev vurğulayıb ki, Ulu Öndər bütün qüvvəsini və xalqımızın potensialını vahid amal - torpaqlarımızın işğaldan azad olunması və məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıtmağa başladığını üçün səfərbər etdi. Ümummilli Liderin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin düşünlümlü və prinsipliyə sadiq siyasəti nəticəsində Azərbaycanın sürətli və hər-

tərəfli inkişafı təmin olundu, Ermənistanın 30 illik işğalçı siyasətinə son qoyuldu və ərazi bütövlüyümüz bərpa edildi. Bu gün işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə genişmiqyaslı yenidənqurma və bərpa işləri aparılır, artıq məcburi köçkünlər doğma yurdlarına qayıtmağa başlayıblar.

Əlaqələndirmə Qərargahının rəhbəri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü ilin may ayı ərzində Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarına səfərlər edərək bir çox yaşayış məntəqələrinin təməllərini qoyduğunu, infrastruktur və digər obyektlərin təməlləşdirilməsi, infrastruktur və digər obyektlərin reallaşdırılması dövlət başçısının işğaldan azad olunmuş ərazilərin dirçəldilməsi ilə bağlı müəyyən etdiyi sistemli, ardıcıl yol

riqlər verdiyini bildirdi. Qeyd edilib ki, çoxşaxəli və irimiqyaslı layihələrin reallaşdırılması dövlət başçısının işğaldan azad olunmuş ərazilərin dirçəldilməsi ilə bağlı müəyyən etdiyi sistemli, ardıcıl yol

xəritəsinə və strateji xəttə uyğun şəkildə, sürətlə icra olunmaqdadır. Həyata keçirilən layihələr çərçivəsində işlərin miqyası genişləndiyinə görə yerlərdə işin planlı və əlaqəli şəkildə aparılması, o cümlə

dən bütün aidiyyəti qurumların sıx əməkdaşlıq mühitində fəaliyyətinin təmin edilməsi, habelə vaxt və keyfiyyət amillərinin uzlaşdırılması məsələlərinə diqqət artırılması zəruridir.

Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfərləri zamanı verdiyi tapşırıqların icrası istiqamətində görülən işlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Həmçinin

"Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərdə vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, fəvqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərrov iyunun 9-da Qobustan şəhərində, nazirliyin Qobustan Rayon Dövlət Yangından Müdafiə Hissəsinin inzibati binasında Qobustan və Şamaxı rayonlarının sakinləri ilə görüşüb.

rə dair məruzələr dinlənilib, müzakirələr aparılıb.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndələri iclasın gündəliyinə daxil olan məsələlərin yerlərdə əlaqələndirilməsi, müvafiq ərazilər üzrə görülən işlərin icra dinamikası və qarşıda duran vəzifələr barədə məlumat verilib.

İclasda Azərbaycan Prezidenti tərəfindən qərargah qarşısında qoyulmuş vəzifələrin tam şəkildə icrası və müəyyən edilmiş strateji xəttə uyğun həlli məsələləri müzakirə olunub.

Daha sonra qərargahın üzvləri Laçın şəhərinin Aqro və Sənaye Parkında görülən işlər, habelə Heydər Əliyev küçəsinin yenidənqurma konsepti ilə tanış olub, 1 Dekabr küçəsində yaşayış məhəlləsinə baxış keçiriblər. Onlara Həkəri çayının sahilində salınan Laçın bulvarında aparılan işlərlə bağlı məlumat verilib.

Qərargahın üzvləri Laçın rayonunun Zabux kəndinə səfər edərək burada zəruri infrastrukturun yaradılması və kəndə qayıdacaq əhəlinin rahat həyat şəraitinin təmin edilməsi istiqamətində aparılan genişmiqyaslı işlərlə tanış olublar.

Səfərin yekununda Samir Nuriyev qarşıda duran məsələlərin vaxtında və yüksək keyfiyyətlə yerinə yetirilməsi üçün aidiyyəti orqanların rəhbərlərinə zəruri tapşırıqları çatdırıb.

Bakıda "Dağ-mədən sahəsində mövcud imkanlar və perspektivlər" mövzusunda biznes-forum

İyunun 9-da "Bakı KOB Evi"ndə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Dövlət Mineral Xammal Ehtiyatlarından İstifadə Agentliyi və Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) birgə təşkilatçılığı ilə "Dağ-mədən sahəsində mövcud imkanlar və perspektivlər" mövzusunda biznes-forum keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, biznes-forumda ölkəmizdə, xüsusilə də işğaldan azad olunmuş ərazilərdə mövcud olan faydalı qazıntı yataqları, dağ-mədən sektoruna investisiya qoyuluşu, yerin təkindən istifadəyə dair qanunvericiliyin tələbləri, bu sahədə yeni texnologiyaların tətbiqi barədə məlumat verilib.

Tədbirdə aidiyyəti dövlət qurumlarının nümayəndələri və dağ-mədən sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlar iştirak ediblər.

Forumda ölkəmizdə, xüsusilə də işğaldan azad olunmuş ərazilərdə mövcud olan faydalı qazıntı yataqları, dağ-mədən sektoruna investisiya qoyuluşu, yerin təkindən istifadəyə dair mövcud qanunvericiliyin tələbləri, ye-

ni texnologiyaların tətbiqi, təbii resursların iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi, sözügedən sahədə hesabətlik, şəffaflıq və xidmətlər üzrə operativliyin təmini məqsədilə yeni istifadəyə verilmiş "Elektron platforma"nın tətbiqinə dair məlumat verilib.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf şöbəsinin sektor müdiri Şaiq Adıgözəlov dağ-mədən sahəsində ölkəmizin böyük potensiala malik olduğunu, bu sahədə mövcud qanunvericilik, həyata keçirilən tədbirlər, tətbiq olunan müasir texnologiyalar, şəffaflığın təmin olunması

istiqamətində görülən işlər barədə danışıb, müvafiq tədbirlərin sektorun yerli və xarici investisiyalar üçün cəlb ediciyini qeyd edib.

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov sahibkarların çətinliklərinin və ehtiyaclarının öyrənilməsi məqsədilə agentlik tərəfindən mütəmadi olaraq müvafiq qurumlarla birgə müxtəlif sektorlar, o cümlədən dağ-mədən sahəsi üzrə görüşlərin və tədbirlərin keçirildiyini qeyd edib. Bildirilib ki, dağ-mədən sahəsi üzrə 13 dövlət qurumunun və 2 ictimai birliyin iştirakı ilə işçi qrupu da yaradılıb. Sektorun başlıca

problemləri əsasən hələ də bu sahədə bəzi qeyri-leqal fəaliyyətin mövcud olması, dağ-mədən sahəsində istismara qəbul zamanı çətinliklərin mövcudluğu, sahə üzrə qanunvericilik tələblərinə və yeniliklərə dair sahibkarların məlumatlığının az olmasıdır. KOBİA-nın sədri dağ-mədən sektorunda fəaliyyət göstərən sahibkarların bizneslərinin inkişafı və mövcud çətinliklərinin aradan qaldırılması üçün dövlət qurumları və bu sahədə ixtisaslaşmış biznes assosiasiyalarla fəal əməkdaşlığa dəvət edib.

Dövlət Mineral Xammal Ehtiyatlarından İstifadə Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Samir İdayətov dağ-

mədən sənayesinin şəffaflaşdırılması, bu sahədə azad rəqabət mühitinin formalaşdırılması, qanunvericiliklə müəyyən olunmuş norma və standartların tətbiqi məqsədilə hərəqlərin təşkilinə başlanıldığını qeyd edib. Bildirilib ki, məqsəd sahibkarları bu sahəyə investisiya yatırmağa təşviq etmək, itkisiz, müasir texnologiyalardan istifadə olunmaqla faydalı qazıntı yataqlarının səmərəli istismar olunması və iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsidir.

Forumda Geoloji Kəşfiyyat Agentliyinin, Dövlət Mineral Xammal Ehtiyatlarından İstifadə Agentliyinin və "Paşa Bank" ASC-nin nümayəndələri tərəfindən müvafiq olaraq ölkəmizdə mövcud olan faydalı qazıntı yataqlarına, yerin təkindən istifadəyə dair qanunvericiliyə, yeni texnologiyaların tətbiqinə və "Elektron platforma"ya dair təqdimatlar keçirilib.

Tədbir çərçivəsində həmçinin müvafiq dövlət qurumları və sahibkarlar arasında "B2B" görüşlər keçirilib, biznes subyektlərinin dağ-mədən sahəsi, bu sahədə fəaliyyət üçün maliyyə vəsaitinin ayrılması, biznesin qurulmasına və inkişafına dövlət dəstəyi barədə sualları cavablandırılıb.

Prezidentin göstərişi ilə bölgələrdə vətəndaşların qəbulu keçirilir

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin respublikanın bölgələrində vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, fəvqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərrov iyunun 9-da Qobustan şəhərində, nazirliyin Qobustan Rayon Dövlət Yangından Müdafiə Hissəsinin inzibati binasında Qobustan və Şamaxı rayonlarının sakinləri ilə görüşüb.

Fəvqəladə hallar naziri ilə görüşən Qobustan və Şamaxı rayonlarının sakinlərinin müraciətlərinin əksəriyyəti yerində həllini tapıb, bir sıra məsələlərlə bağlı qanunvericiliyə uyğun dərhal zəruri tədbirlərin görülməsi barədə nazirliyin aidiyyəti strukturlarının rəhbərlərinə tapşırıqlar verilib.

Fəvqəladə hallar naziri ilə yanaşı, nazir müavini, nazirliyin müvafiq baş idarə və qurum rəhbərləri də vətəndaşlarla görüşüblər.

Görüşdə gələn vətəndaşlar onların müraciətlərinə yerində və operativ yanaşılması üçün yaradılan şəraitə görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlıq ediblər.

İyunun 9-u baş prokuror Kamran Əliyev Hacıqabul Rayon Prokurorluğunun inzibati binasında Hacıqabul, Salyan rayon və Şirvan şəhərindən, eləcə də digər rayonlardan olan vətəndaşlarla görüşüb.

Görüşdə iştirak edən 23 vətəndaşın müraciətində konkret cinayət işlərinin istintaqi və törədilmiş cinayətlər barədə məlumatların araşdırılması zamanı yol verilmiş qanun pozuntuları, məhkəmədə baxılan cinayət işləri üzrə dövlət ittihamının müdafiəsi, mülki xarakterli mübahisələr, habelə sosial problemlərlə bağlı qaldırıldıqları məsələlərin bilavasitə prokurorluqda və ya aidiyyəti icra orqanlarında operativ həlli üçün Kamran Əliyev müvafiq göstərişlər verib.

AZƏRTAC

Şuşa Bəyannaməsi - iki qardaş ölkənin gerçəkləşən arzusu

baycan vətəndaşlarının ölkəmizə inteqrasiyası üçün əlavə imkanlar ortaya qoyur.

Bayan edilmiş inkişaf niyyətləri

Müasir dünyamızda iqtisadiyyat sülhün möhkəmləndirilməsində, xalqlar və dövlətlər arasında effektiv kommunikasiyanın qurulmasında, maraqların uzlaşdırılmasında və inteqrasiya proseslərinin genişlənməsində çox mühüm rol oynayır. Bu baxımdan Şuşa Bəyannaməsinin iqtisadi baxımdan da əhəmiyyəti böyükdür.

Sənəddə nəzərdə tutulmuş müddəalar, bayan edilmiş strateji niyyətlər bölgəyə yeni sərmayə qoyuluşu prosesini stimullaşdırır. Regionun getdikcə artan investisiya potensialı yeni iqtisadi münasibətlərin formalaşmasına şərait yaradır. Xüsusilə azad yurdlarımızda müasir iqtisadiyyatın perspektivli sahələrindən olan turizmin inkişafı üçün geniş imkanlar formalaşdırılır.

Sənəd iki ölkənin qarşılıqlı üçün geniş imkanlar formalaşdırır. Sənəd iki ölkənin qarşılıqlı üçün geniş imkanlar formalaşdırır.

Sənəd iki ölkənin qarşılıqlı üçün geniş imkanlar formalaşdırır. Sənəd iki ölkənin qarşılıqlı üçün geniş imkanlar formalaşdırır.

Ölkələr arasında münasibətlərin gələcəyini və bunun ümumilikdə beynəlxalq əməkdaşlığın müəyyən edir.

Quruculuq yolunda birlikdə

44 günlük Vətən müharibəsində də, bu haqq savaşıma uzun illər ərzində aparılan hazırlıq mərhələsində də Azərbaycanın daim yanında olan Türkiyə tarixi zəfərimizdən sonra bu gün azad yurdlarımızda başlanmış bərpə-quruculuq proseslərində yenə Azərbaycanla birgədir. Bir çox Türkiyə şirkətləri quruculuq proseslərində yaxından iştirak edir. Bununla Azərbaycan və Türkiyə quruculuq sahəsində birgəliyin, əməkdaşlığın mükəmməl nümunəsini yaradır. Şuşa Bəyannaməsinin bu cəhətdən də xüsusi əhəmiyyəti var.

Bu sənəd Azərbaycanın öz tarixi qələbəsi ilə yaratdığı reallıqlar fonunda global gündəmə gələn, bölgədə maraqlı olan bütün tərəflər üçün geniş kommunikasiya imkanları yaradan Zəngəzur dəhlizinin reallaşdırılması baxımından da müstəsna önəm daşıyır. Böyük geosiyasi və iqtisadi əhəmiyyətə malik Zəngəzur dəhlizi layihəsinin reallaşması ilə Şərqi Qərbi kimi çox böyük bir coğrafiyada hər kəsin istifadə edə biləcəyi yeni bir ortaqlıq iqtisadi dəhliz işə düşəcəkdir. Zəngəzur dəhlizi Azərbaycan və Türkiyənin demir yolu və avtomobil yolu ilə birləşməsinə şərait yaradacaqdır.

Şuşa Bəyannaməsinin ən vacib məqamlarından biri Türkiyənin Şuşada konsulluq açması ilə bağlıdır. Bu məqamın xüsusilə iqtisadi əhəmiyyəti çox böyükdür. Şuşada Türkiyənin konsulluğunun olması hər iki ölkə vətəndaşlarının, iş adamlarının Azərbaycanı, xüsusən də Qarabağ zonasında daha geniş fəaliyyət göstərəcəklərinin əyani sübutudur. Bu isə böyük iqtisadi layihələrdən, işğaldan azad

edilmiş rayonlarımızın çox qısa zamanda dirçəldiləcəyindən xəbər verir.

Şuşada Türkiyənin konsulluğunun olması eyni zamanda yüksək siyasi və mənəvi əhəmiyyət daşıyır. Qarabağda Türkiyənin varlığı, bununla bütün dünyaya verilən siyasi, diplomatik mesaj Azərbaycanın özəli-əbədi torpaqlarında özünü daha güclü və əmin hiss etməsi, quruculuq işlərini, bölgədə sosial-iqtisadi inkişaf, sülh quruculuğu proseslərini daha mətinliklə aparması, özümüzü yönəldən xarici təhdidlərin öz əhəmiyyətini itirməsi baxımından mühümdür.

Türkiyə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün pozulması, dövlət sərhədlərinə təhdid kimi hallar baş verəcəyi halda öz ordusu ilə ölkəmizin yanında yer alacağını Şuşa Bəyannaməsi ilə açıq şəkildə bəyənmişdir. Bu bəyənəmə xüsusilə İkinci Qarabağ müharibəsindəki məğlubiyyətlə barışmaq istəməyən, xarici dəstəyə bel bağlayaraq ara-sıra baş qaldırmağa cəhd edən Ermənistan-daki revanşist qüvvələrin dərs çıxarmalı olduqları məqamdır.

Mühüm tarixi uğur

Azərbaycan və Türkiyə arasında hərbi əməkdaşlıq, müdafiə sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı hərbi yardım məsələlərinin Şuşa Bəyannaməsində əks olunması xüsusilə böyük tarixi uğurdur. Bununla iki qardaş ölkənin bundan sonra da bir-birinin təhlükəsizliyini təmin edəcəyi bəyan olunur. Bu sahədə əməkdaşlıq müdafiə sənayesi məsələlərini də əhatə edir.

Məlumdur ki, 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın bir sıra xarici ölkələrlə dostluq münasibətləri sayəsində bölgələrdən aldığı innovativ silahlar həlledici rol oynadı. Türkiyədən alınmış pilotsuz uçuş aparatlarının əhəmiyyəti burada xüsusilə böyük idi. Şuşa

Bəyannaməsi bu silahların istehsalı sahəsində də əməkdaşlığın qurulmasına, Azərbaycanın istehsal mərkəzi kimi inkişaf edərək özünün müdafiə sənayesi potensialını daha da gücləndirməsinə imkan yaradır. Bəyannamə iki qardaş ölkənin silahlı qüvvələrinin müasir tələblərə uyğun olaraq yenidən formalaşdırılması və modernləşdirilməsi istiqamətində birgə sərəfələri göstərilməsini də nəzərdə tutur. Eyni zamanda ölkələrin müdafiə qabiliyyətlərini və hərbi təhlükəsizliklərinin möhkəmləndirilməsinə yönələn tədbirlərin həyata keçirilməsi, silahlı qüvvələrin fəaliyyət qabiliyyətinin birgə artırılması, müasir texnologiyalara əsaslanan silah və sursatların idarə olunmasında sıx əməkdaşlıq, bu məqsədlə səlahiyyətli struktur və qurumların əlaqəli fəaliyyətinin təmin edilməsinin təşviq olunması da Şuşa Bəyannaməsinin ehtiva etdiyi niyyətlərdəndir.

Şuşa Bəyannaməsinin irəli sürdüyü ən mühüm məsələlərdən biri də xarici ölkələrdə yaşayan türk və Azərbaycan icmaları arasında informasiya mübadiləsinin artırılması, diplomatik gücün bir araya gətirilməsidir. Sənədin imzalandığı vaxtdan indiyə kimi bu istiqamətdə də sərəfələri genişləndiyini görürük.

Bütün cəhətləri ilə Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan və Türkiyə birliyi daha da möhkəmləndirir, iki qardaş ölkənin gücünü artırır, dünyada nüfuz sahibi kimi mövqelərini yüksəldir. Bu tarixi reallıq XX əsrin əvvəllərində "Azərbaycanın sevinci sevincimiz, kədəri kədərimizdir" - söyləyən Mustafa Kamal Atatürkün, XX əsrin sonlarında "Türkiyə və Azərbaycan bir millət, iki dövlətdir" - deyən Heydər Əliyevin yeni əsrimizdə gerçəkləşən ülvü arzularıdır.

İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyət rəhbərliyinə qayıdaraq Azərbaycan dövlətini zamanın ağır sınaqlarından xilas etdiyi təlatümlü dövrün rəmzi olan 15 İyun Milli Qurtuluş Günü artıq 2 ildir ki, başqa bir əlamətdar məzmunu ilə də tarixi mənə daşıyır. 2021-ci ilin məhz həmin günündə zəfər simvolumuz Şuşada "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsi"nə imza atıldı.

Prezident İlham Əliyev Şuşa Bəyannaməsinin rəmzi mənasını, tarixi əhəmiyyətini belə vurğulayırdı: "Tarixi Qars müqaviləsi düz yüz il əvvəl imzalanıb. Bu da böyük rəmzi mənə daşıyır. Yüz ildən sonra azad edilmiş Şuşa şəhərində müttəfiqlik haqqında imzalanmış Birgə Bəyannamə bizim gələcək iş birliyimizin istiqamətini göstərir. Bəyannamədə bir çox önəmli məsələlər öz əksini tapır. Beynəlxalq müstəvidə birgə əməkdaşlıq, fəaliyyətimiz, siyasi əlaqələr, iqtisadi ticarət əlaqələri, mədəniyyət, təhsil, idman, gənclər siyasəti, demək olar ki, bütün sahələr əhatə olunur. "Cənub qaz dəhlizi"nin Türkiyə, Azərbaycan, dünya üçün önəmli göstərilir. Hər bir məsələ çox böyük önəm daşıyır".

Belo bir möhtəşəm sənədə imzalarını qoyan Azərbaycan Prezi-

denti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bununla iki qardaş ölkə arasında münasibətlərin strateji müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəldiyini bütün dünyaya bəyan etdilər. Beləliklə, Azərbaycan və Türkiyə münasibətlərində yeni bir tarixi dönmənin əsası qoyuldu.

Dünyaya ünvanlanmış mesaj

Ulu Öndər Heydər Əliyevin məşhur kəlamında ifadə edilmiş kimi, bir millətin iki dövləti olan Azərbaycan və Türkiyə uzun illərdir ki, bütün dünyada bir-birinə doğmalığın, dəstəyin, qarşılıqlı inam və güvənin, əsl qardaşlıq münasibətlərinin mükəmməl örnəyini yaradır. Bu gün dünyada Azərbaycan ilə Türkiyə qədr bir-birinə yaxın olan başqa ölkələr yoxdur.

Ekologiya terrorçusu

Beynəlxalq ictimaiyyət Hayastanın bölgəni təhdid edən növbəti ekocinayətine susmamalıdır

Otuz il ərzində torpaqlarımızı işğal altında saxlayan erməni vandalları Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı ekoloji terrora əl ataraq bulaqlarımızı, çaylarımızı qurudub, meşələrimizi qırıb, yandırdı, flora və faunamıza qənim kəsiliblər. Bu gün Hayastanın ekocinayətinin faciəvi izlərini işğaldan azad edilən ərazilərimizə sərəfələri edən hər kəs ürəkəğrısı ilə seyr edir.

Dağıdılmış, viran edilmiş evlər və infrastrukturla yanaşı, təbiətimiz də məhv edilib, sıx meşələrimizdən bir nişanə qalmayıb, çobud-şayan çaylarımız, çağlayan bulaqlarımız qurudulub. Bir sözlə, özlərini hay adlandıran bu vəhşi tayfanın nümayəndələri ərazilərimizdə "ölü torpaq" siyasəti həyata keçirərək ekosistemimizi tamamilə məhv ediblər.

Kəlbəcər, Laçın və Ağdamı boşaltmaq üçün Azərbaycanın humanist mövqeyi nəticəsində haylara verilən əlavə vaxtda onların tərək etdikləri evləri, meşələri yandırdılar, ağacları kəsmələri, eləcə də ötən il qanunsuz məskunlaşdıqları Laçın şəhərini, Zabux və Sus kəndlərini boşaldan zaman yenə də evlərə, meşələrə od vuraraq vəhşiliklərini bir daha dünyaya nümayiş etdirmələri də yaddaşlardan çıxmayıb.

Hazırda Hayastanın Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə həmsərhəd bölgədə -

Arazdəyəndə iri metallurgiya zavodu inşa etmək kimi xəbis planı isə təbiət qənimətlərini ekocinayətlərini bundan sonra da davam etdirmək niyyətlərindən xəbər verir.

Haylar növbəti dəfə beynəlxalq hüququ kobud şəkildə pozdular

Hayastanın ekoloji terror siyasəti sayəsində transsərhəd çay olan Oxçuçayın tamamilə təhlükə mənbəyinə çevrildiyi faktlarla sübuta yetirilib. Bu çay Ermənistan ərazisində daim çirkəndirildiyi üçün, sözün əsl mənasında, zəhər mənbəyinə çevrilib. Bununla bağlı aparılan araşdırmalar zamanı aşkar olunub ki, Qafan və Qacaran dağ-mədən sənayesinin tullantı suları təmizlənmədən birbaşa Oxçuçaya axıdılır. Nəticədə çirkənləmə səviyyəsinin normadan dəfələrlə artıq olması Oxçuçayın su ehtiyatlarının istifadəsinin yarasız hesab edilməsinə gətirib çıxarıb.

Beynəlxalq aləmin bu cinayətlərinə susunluq göstərməsindən, cəzasızlıq mühtidən istifadə edən Hayastan indi də Naxçıvanla həmsərhəd bölgədə - Arazdəyəndə iri metallurgiya zavodu inşa etmək istəyir. Artıq bununla bağlı erməni sosial şəbəkələrində görüntülər yayılıb, eləcə də Ermənistanın iqtisadiyyat naziri Vahan Kerobyan iri metallurgiya zavodunun inşasının aparılması ilə bağlı sosial media hesabında məlumat verib.

Yayılan məlumatlara əsasən, Ermənistan Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə həmsərhəd bölgəsində - Arazdəyəndə illik istehsal gücü 180 milyon olacaq iri metallurgiya zavodunu inşa etməyə hazırlaşır. Tikintiyə 70 milyon dollar sərmayə yatırılacaq.

Bu, Ermənistanın növbəti dəfə beynəlxalq hüququq norma və prinsiplərini, xüsusilə BMT-nin Avropa İqtisadi Komissiyasının Transsərhəd kontekstdə et-

raf mühtə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında Konvensiyasının (Espo Konvensiyası) müddəalarını kobud surətdə pozması deməkdir. Belo ki, Espo Konvensiyasının müddəalarına görə, konvensiya tərəfi öz ərazisində planlaşdırıldığı iri təsərrüfat fəaliyyətinin digər ölkələrin ərazisinə mənfi ekoloji təsiri olduğu halda, bu fəaliyyəti həmin ölkənin müvafiq qurumları ilə razılaşdırmalı, ətraf mühtə təsirin qiymətləndirilməsi ilə bağlı sənəd

hazırlamalıdır. Bu baxımdan Ermənistan Espo Konvensiyasının üzvü olaraq sözügedən fəaliyyətə başlamazdan öncə Azərbaycanın və təsərrüfat qalan ərazilərdə ictimaiyyətin transsərhəd ətraf mühtə təsirin qiymətləndirilməsi prosesində iştirakını təmin etməli idi.

Azərbaycanlı ekoloqlardan dünyaya çağırış

Azərbaycan Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə sərəhdə Hayastanın zavod tikməsi ilə bağlı yaydığı bəyənəmədə bildirilir ki, Ermənistan tərəfindən beynəlxalq hüquq, o cümlədən ekoloji hüquq normalarına riayət edilməməsi ilk hal deyil. Bir müddət əvvəl Metsamor Atom Elektrik Stansiyasının ərazisində yeni nüvə reaktorunun tikintisi planları ilə əlaqədar Azərbaycan Espo Konvensiyası çərçivəsində Ermənistanı qarşı iddia irəli sürmüş və Ermənistanın konvensiyanın müddəalarına əməl etmədiyini barədə qərar çıxarılmışdır: "Ermənistanın regionun ekoloji təhlükəsizliyinə zərər vuran, beynəlxalq hüquq normalarına zidd olan əməllərini qətiyyətlə pisləyir, beynəlxalq ictimaiyyəti bu məsələyə xüsusi diqqət göstərməyə çağırır".

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən ekoloji yönümlü QHT-lər də Ermənistanın

yeni ekoloji fəlakətə yol açacaq bu layihəsi əleyhinə birgə bəyənəmə sərəfələri. Ekoloqlarımız ABŞ dövlətinə və Ermənistan ekoloqlarına da çağırış ünvanlayaraq bu metallurgiya zavodunun zərərli kimyəvi tullantıların bəlgədəki ekosistmə böyük zərər vura biləcəyini, onun tullantıların Araz çayına axıdılması riskinin həm çaydakı canlı aləm, həm də Arazın suyundan suvarma üçün istifadə edilən geniş təsərrüfatlar üçün həyəcən signalı olduğunu vurğulayıblar: "Ermənistanın dağ-mədən sənayesində heç bir beynəlxalq standartlara əməl edilməməsi həm Azərbaycan, həm də ümumilikdə bölgə üçün ciddi ekoloji təhdid yaradır".

Göründüyü kimi, Hayastan növbəti dəfə beynəlxalq hüququq norma və prinsiplərini kobud şəkildə pozaraq və əsasən, fəlakətə nəticələnməyini bilib-bilə ölkəmizlə sərəhdə iri metallurgiya zavodu tikmək kimi çirkin bir plan gerçəkləşdirmək istəyir. Bu isə zavodun fəaliyyətdə başlayacağı halda təkəcc Azərbaycan deyil, ümumilikdə regionun ekoloji terrorla üz-üzə qalacağı deməkdir.

Odur ki, nə qədər gec deyil, beynəlxalq ictimaiyyət Hayastanın növbəti ekoloji fəlakətə səbəb olacaq əməlinə qarşı biganəlik nümayiş etdirməməli, bu ekocinayətə "dur" deməlidir.

Yasəmən MUSAJEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın QURTULUŞ salnaməsi: Heydər Əliyevdən İlham Əliyevə

30

Ulu Öndərin arzuladığı Azərbaycan

Azərbaycanın müstəqilliyi XX əsrin əvvəllərində olduğu kimi, əsrin sonunda - 1993-cü ildə yenə də böyük təhlükə, çətin sınaqla üz-üzə durmuşdu. Böyük coğrafi-strateji əhəmiyyətə, zəngin təbii sərvətlərə malik olan ölkəmizin müstəqil olması bəzi daireləri qane etmirdi.

Azərbaycanı yenidən öz nüfuz dairəsinə salmaq, müstəqilliyini birləşməli məhv etmək məqsədilə həm xarici güclər, həm də onlara respublika daxilində əlverişli edən separatçı qüvvələr bir-birə qarşı olmağa başlayırdı. Yürdümuzə qarşı təzyiç vasitəsi olan Ermənistanın təcavüzü nəticəsində müstəqilliyini yenidən bərpa etmək, nizami ordu olmayan Azərbaycan zəifləmiş, cəbhədə bir sıra məğlubiyyətlərə uğramış, ard-arda strateji əhəmiyyətli rayonlar - Şuşa, Kəlbəcər işğal olunmuş, digər rayonlar da faktiki olaraq real işğal təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdır. Bir tərəfdən də hakimiyyətdəki çəkişmələr, xaos, ölkədə vahid idarəetmə sisteminin olmaması, orduda baş verən kütləvi itaatsizlik, müxalifətin silahlı çevriliş yolu ilə hakimiyyətə sahiblənmək cəhdi ölkəni vətəndaş müharibəsi vəziyyətinə gətirmişdir.

Hadisələrin sürətlə inkişaf edib belə bir məcaraya yönəlməsinin kökündə səriştəsizlik, dövlət idarəçiliyinə təcrübəsiz, idarəetmədən xəbəri olmayan nəsi adamların gəlməsi səbəb olmuşdur. Bu da elə-bələ baş vermişdir. Düşmən öz işini "ehtiyatlı" tutmuşdu. Əvvəlcədən erməni mafiyaının olunduğuna aydınlaşdırılmış M.Qorbaçovun vasitəsilə xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyevin SSRİ-də tutduğu yüksək vəzifədən istefa verməsinə nail olunmuş, Ulu Öndər istefa verdikdən cəmi iki həftə sonra erməni millətçilərinin separatçılıq hərəkatına start vermişdir. SSRİ rəhbərliyində təmsil olunan himayədarların vasitəçiliyi, konkret olaraq Mixail Qorbaçovun xeyir-duası ilə ovaxtı Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin Azərbaycanın tərkibindən çıxarılıb Ermənistanın tərkibinə verilməsi ilə bağlı məsələ qaldırılmışdır. Elə o gündən də Azərbaycan xalqının faciəli günləri başlamışdır. Açıq etiraf etmək lazımdır ki, düşmən Heydər Əliyevin gücünü, qüdrətini daha düzgün qiymətləndirmişdir. Çünki böyük rəhbər hakimiyyətdə təmsil olunsaydı, heç vaxt erməni millətçiləri bu çirkin əməllərə əl atmağa cürət etməzdilər.

Erməni separatçılarının Qarabağda başladığı "miatsum" hərəkatı Azərbaycan xalqı tərəfindən təcili, böyük etirazla qarşılanmışdır. Xalq kütləvi etirazlara başlamışdır. Bir yandan da SSRİ-də baş verən siyasi proseslər Kommunist Partiyasının sonunu yaxınlaşdırdı.

Nəticədə yaranmış vəziyyətdən istifadə edən qaragürüç qüvvələr hakimiyyətə yiyələndilər. AXC-Müsavat iqtidarının səriştəsizliyi, dövlət idarəçiliyi sisteminin bilməməsi, ölkədəki silahlı dəstələrin hakimiyyət uğrunda mübarizəsi Azərbaycan sürətlə fəlakətə sürükləyirdi. Bölgələrdə separatçılıq və parçalanma meyilləri baş qaldırılmışdı. Xarici qüvvələrin köşgüvət orqanları alətləri vasitəsilə daxildə qarşı-qarşıya və vətəndaş müharibəsi törətmək üçün planlar qururdu. Azərbaycanın bir dövlət kimi varlığı ciddi təhlükə altında idi. Ölkə "olum, ya ölüm" dilemması qarşısında qalmışdı.

Bir tərəfdən də döyüş bölgəsindən dənəşətli xəbərlər gəlməkdə davam edirdi. Zəif təchizatla, vahid komandanlıq olmadan könnüllü surətdə döyüşlərə qatılan, arzuların Vətəni düşməndən qorumaq olan oğullarımızın hər gün şəhid olmaları barədə xəbərlər adlı-şadlıq idi. Ordunun siyasi oyunlara cəlb olunması hər gün torpaqların işğalı ilə nəticələnirdi. Müharibə gedən ərazilər demək olar ki, nəzarətsiz buraxılmışdı.

Arxa cəbhədə isə dövlət əmlakının talan edilməsi xalqı acınacaqlı duruma salmışdı. Ölkə rəhbərliyinə olan inanı tamamilə itmişdi. Dövlət idarəetməsinə heç bir təcrübəsi olmayan şəxslərin vəziyyəti gətirilməsi suverenliyə təhdid yaratmışdı. Dövlət rəhbərlik edən şəxslərin qəddar öl-kələrə qarşı yersiz iddialı çıxışları Azərbaycanı

regionda təcrid olunmuş vəziyyətə gətirmişdi. Əzəq, çörək qıtlığı yaranmışdı. İnsanlar achiqla im-tahana çəkilmişdilər.

1992-ci ildə Laçın işğal edilən gün Bakıda ha-kimiyyət uğrunda silahlı mübarizə gedirdi. Ermə-nilər Laçını aldılar, AXC-Müsavat cütlüyü isə ha-kimiyyətə sahibləndiklərini bayram edirdilər. Beləcə, Azərbaycan bataqlığa düşmüş canlıya bənzəyirdi. Bunu dərk edən AXC-Müsavat cütlü-yü sonda xalqın təkidli tələbi ilə Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etmək məcburiyyətində qaldı. 1993-cü il iyunun 9-da Heydər Əliyev xalqın tə-kidli dəvətini qəbul edib Bakıya gəldi.

Azərbaycan xalqının taleyində böyük əhəmi-yəti olan günlərdən biri və tariximizə qızıl hərf-lərlə yazılmış 15 İyun Milli Qurtuluş Günüdür. 1993-cü ilin həmin günü Azərbaycanın dər-in ictimai-siyasi və iqtisadi böhrandan xilas olmuş, bu-günkü inkişafın sarsılmaz təməli qoyulmuşdur. 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Respublika-sı Ali Sovetinin sədri seçilən Ulu Öndər Milli Şu-ranın qərarı ilə 24 iyununda Azərbaycan Respubli-kası Prezidentinin səlahiyyətlərini icra etməyə başlanmışdır. 1997-ci ilin iyun ayında isə Milli Məclis 15 iyunu Qurtuluş Günü elan etmişdir.

Dövlətçilik salnaməmizdə silinməz izlər qo-ymuş, azərbaycanlı olması ilə ömrü boyu fəxr et-miş, milli qürur və iftixar mənbəyimiz olan Hey-dər Əliyev bu gün bütün dünyada Azərbaycanın rəmzi kimi qəbul edilir. Xalqımız onun əziz xatir-əsini həmişə uca tutur və minnətdarlıqla anır, ye-nidən hakimiyyətə gəldiyi günü bayram kimi qeyd edir.

"Mənim həyatım da, fəaliyyətim də yalnız və yalnız Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub sax-lanmasına, ölkəmizin bu ağır vəziyyətdən qalx-masına həsr olunacaqdır", - deyən Ümmümilli Li-dər problemlərin həlli üçün ilk növbədə bütün səylərini ölkədə vətəndaş həmrəyliyinin, sabitli-yin təmin olunmasına yönəltmiş və buna nail ol-muşdur.

Bugünkü Azərbaycan Heydər Əliyevin gör-mək istədiyi azad, müstəqil, ərəzi bütövlüylü tə-min olunmuş Azərbaycandır. Məhz Ulu Öndərin ordu quruculuğu istiqamətində başladığı işlər və məyyənləşdirdiyi strategiya sayəsində bu gün Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri dünyanın ən gü-clü ordulari sırasında yer alır.

Ulu Öndərin ən böyük arzusu Azərbaycanı büt-öv görmək idi. Ümmümilli Lider məcburi köç-künlər qarşısında çıxış edərkən demişdir: "Arzu edirəm ki, sizinlə birlikdə gedək Şuşaya. Gedəcə-yik, inanın ki, gedəcəyik. Şuşa Azərbaycanın gö-züdüdür, hər bir azərbaycanlı üçün iftixar mənbəy-i-dir. Şuşa bizim mədəniyyətimizin, tariximizin rəmzidir. Şuşa hamı üçün əzizdir. Amma təkə Şuş-a yox, Laçın dağları da əzizdir. Biz heç vaxt La-çınısı yaşaya bilmərik. Ağdam kimi gözəl bir şə-hər, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı, Kəlbəcər-in o bulaqları, Kəlbəcərini o İstisuyu - biz onlarısı yaşaya bilmərik!"

Sözsüz ki, Vətən müharibəsində qazanın məhəşəm zəfər də Ulu Öndərin siyasi kursunun uğurlu davamının montajı nəticəsidir. Heydər Ə-liyevin ən böyük arzusu Qarabağı və Zəngözü azad etmək idi. Ata vəsiyyətini ləyaqətlə yerinə yetirən Müzəffər Ali Baş Komandan 2020-ci ilin 8 noyabrında çıxışı zamanı demişdir: "Mən xoşbəxt insanam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük qələbədir! Bu gün şəhidlə-rimizin, Ulu Öndərin ruhu sadır! Gözün aydın ol-sun, Azərbaycan!"

Bu gün Prezident, Müzəffər Ali Baş Koman-dan İlham Əliyev azad edilmiş ərazilərdə infrastr-uktur layihələrinin təməlini qoyur, Şuşada Nov-ruz tonqalı alovlandırır, Böyük qayıdışın reallaşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirir. Xal-qımız əmindir ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha uca zirvələr fəth ediləcək, düşmə-nin yerləyəcəksən etdiyi Qarabağ və Şərqi Zəngö-zür yenidən abad və firavan regiona çevriləcək.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Ümmümilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi-nin istər birinci, istərsə də ikinci dövrü tikinti sektorunun sü-rəti ilə səciyyələnir. 1970-ci illərdə və 1980-ci illərin əvvəl-lərində respublika Mərkəzi Komitəsinin Büro və Katibliyin-də, Nazirlər Sovetində tikintidə mövcud vəziyyəti vaxtaşırı müzakirə olunur, inşaat kompleksində fəaliyyət göstərən nazirlik, komitə və idarə rəhbərlərinin şəxsi məsuliyyətinin artırılması, kapital qoyuluşunun səmərəli istifadə edilməsi, tikintinin vaxtında azaldılması və keyfiyyətinin yüksəldilmə-si məqsədilə daim tədbirlər görüldü.

İstifadəyə verilməsi nə-zərdə tutulan obyektlərin ti-kintisində xüsusi diqqət yetiril-di. Hər ilin əvvəlində hə-minin istifadəyə verilməsi nə-zərdə tutulan mühüm obyekt-lərin siyahısı müzakirə olu-nur, hər obyektə nəzarəti və vaxtında istifadəyə verilmə-sini təmin etmək üçün MK-nin Bürosunda mosul rəhbər işçil-ər təsdiq edilirdi. Bu möhtə-şəm proqramları həyata keçir-mək üçün tikinti işlərini sürət-ləndirmək, onun maddi-texni-ki bazasını möhkəmləndir-mək tələb olunurdu.

O zaman planlaşdırmada buraxılan səhvlərə görə kap-ital qoyuluşunun çoxsaylı ob-yehtlər üzrə bölüşdürülməsi nəticəsində tikilən obyektlə-rin istifadəyə verilmə mü-d-dələri 1,5-2 dəfə artmış, key-fiyyəti aşağı düşmüşdü. Mad-di-texniki təchizatda ciddi nöqsanlara yol verildi. Bu hal tikintidə böyük bir balaya çevrilmişdi. Bunları aradan qaldırmaq üçün tikintidə büt-ün idarəçilik pillələrində ni-zam-intizamı möhkəmləndir-mək, kadrların məsuliyyətini artırmaq vacib idi. Bununla əlaqədar hər şeydən əvvəl ti-kintinin idarə olunmasının təkmilləşdirilməsinə dair təş-kilatı tədbirlərin görülməsi tə-ləb olunurdu. Bu məqsədlə Tikinti Nazirliyinin bazasında Səniyə Tikinti Nazirliyi yaradıldı. Bakı Baş Tikinti İdarəsi müstəqil təşkilat kimi fəali-yətə başladı. Səniyə və Kənd Tikinti nazirliklərinin, aparıcı podrat təşkilatlarının rəhbərləri yeni, bacarıqlı kadrlarla əvəz edildi.

Həmin illər Bakı Baş Ti-kinti İdarəsinin yüksəliş döv-rü idi. Ulu Öndər Heydər Ə-liyev ildə ümumi sahəsi 1 mi-lyon kvadratmetr təşkil edən yaşayış evlərinin istifadəyə verilməsini Bakı şəhərində sosial və mədəni obyektlərin inşası ilə məşğul olan tikinti təşkilatlarının qarşısında bir vəzifə kimi qoymuşdu. Eyni zamanda mənzil tikintisini sür-ətəndirmək üçün "Bakıbaştiki-nti" İdarəsinin idarəçilik strukturlarında dəyişiklik oldu. 2 nömrəli demir-beton məmurlar istehsal edən zavodun bazasında "Hündür binalar ti-kintisi" tresti yaradıldı. Qarşı-da duran vəzifələri yerinə ye-tirmək məqsədilə Bakı şəhər-ində növbəti "Bakıbaştiki-nti" İdarəsinin kollektivi, eyni za-manda şəhərdə fəaliyyət gös-tərən digər qurumların tikinti təşkilatları da gərgin işləyirdi. Tikinti-quraşdırma işləri iki və bəzən üç növbədə aparılı-rdı. Əmək kollektivləri arasın-da böyük ruh yüksəkliyi var idi. Peşəkar mühəndisler, yüksək idarəetmə qabiliyyəti-nə malik kadrlar yetişdirilirdi və onlar böyük təcrübə toplaya-raq sınaqdan keçirilirdi. Görül-ən işlərin yekunu kimi bütöv-lükdə Bakı şəhəri üzrə 750 min kvadratmetr yaşayış saho-sinin istifadəyə verilməsi tə-min olunmuşdu.

Əhalinin sosial şəraitinin yaxşılaşdırılmasında mənzil tikintisinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini dərinləndirən bəzi Heydər Əliyev hələ 1971-ci ildə müvafiq təşkilatlar qarşı-sında bu problemin həll edil-məsi üçün ciddi vəzifələr qoymuşdu. Elan olunan əsas məqsədlərdən biri istifadəyə verilən mənzillərin sayını on azı iki dəfə artırmaq, kooperat-iv tikintilərinin genişlənmə-sini və yaxşılaşmasını təmin

etməkdir, yeni mənzil sahələ-rinin vətəndaşlar arasında böl-güsü işində nəzarəti və məsu-liyyəti artırmaq idi. Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə aparıl-an islahatlar tikinti material-ları sənayesinin inkişafı, saho-nin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, yeni kadrların hazırlanması kimi ist-iqamətlərdə ciddi irəliləyiş-lər əldə etməyə imkan ver-mişdir. Belə ki, ölkə iqtisadi-yatının inkişafına əsas ka-pital qoyuluşu 1965-ci ilə nis-bətən 1970-ci ildə 1,4, 1980-ci ildə 1970-ci ilə nisbətən 1,7, tikinti-quraşdırma işlərinə müvafiq olaraq 1,4 və 1,5 də-fə və mənzil tikintisinə müva-fiq olaraq 1,3 və 1,1 dəfə art-mışdır.

İstifadəyə verilmiş əsas fondların həcmi 1970-ci ildə 1965-ci ilə nisbətən 1,6, 1980-ci ildə 1970-ci ilə nisbət-ən 1,8 dəfə artmışdır. O cümlə-dən tikinti-quraşdırma işləri-nin həcmi müvafiq olaraq 1,4 və 1,3 dəfə çox olmuşdur. Ya-şayış binalarının ümumi yaşı-

lə istifadəyə verilməsinə, Yevlax Yunun İlkin Emalı fabrikinin planlaşdırılmış istehsal gücünə çatdırılmasına xüsusi diqqət yetirilmiş və bu sahədə vəzifələr müəyyən edilmişdir.

Kənd təsərrüfatına ümumi kapital qoyuluşunun həcmi 1975-ci ildə 1970-ci ilə nisbət-ən 1,9, 1980-ci ildə isə 2,4 dəfə artmışdır. Su təsərrüfatı tikintisinə qoyulan əsaslı və-sait 1970-1979-cu illərdə 3 dəfə çoxalmışdır. Böyük hid-rotexniki qurğular tikilib isti-fadəyə verilmişdir. Bunun nə-ticəsində 1983-cü ildə kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi dəyəri 1970-ci ildəki-nə nisbətən 2,2, o cümlədən bitkiçilik 2,6 və heyvandarlıq məhsulları 1,7 dəfə yüksəl-mişdir. Cəlilabad, Qazax, To-vuz, Füzuli, Şamaxı, Xanlar və digər rayonlarda ixtisaslaş-dırılmış üzümçülük təsərrü-fatları yaradılmışdır. Bu illərdə pambıqçılıq ölkədə kənd tə-sərrüfatının ən vacib sahələ-rindən biri olmuşdur. Tikinti təşkilatlarının səyi nəticəs-in-

lə üzrə mütəxəssislər ordusu-nun yaradılması idi. Belə ki, həmin illərdə iqtisadiyyatın sürətli və çoxşaxəli inkişafına uyğun olaraq respublikanın ali və orta ixtisas təhsili şöbəsi genişləndirildi. O illərdə res-publikadan kənd təhsil almış gənclər, tikinti üz-rə mühəndislər və iqtisadçıl-ər, şəhərsalma və yeraltı kommunikasiyalar üzrə mütə-xəssislər və s. yüksək dərəcə-li ixtisas alaraq hazırda ölkə-mizdə dövlət, özəl, tikinti kompleksində, elm və ali təhs-il ocaqlarında və digər sahələ-rdə öz fəaliyyətlərini uğurla davam etdirirlər.

Xüsusilə qeyd etmək laz-ımdır ki, Heydər Əliyev SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birin-ci müavini işlədiyi zamanlarda da tikinti kompleksinə öz qay-ğını əsirgəməmişdir. Möhz onun qayğısı nəticəsində SSRİ Dövlət Plan Komitəsindən, SSRİ Dövlət Tikinti Komitə-sindən, digər mərkəzi və baş idarələrdən daha böyük diqqət və konkret yardım almışdır. Onun bilavasitə yardımı ilə bir çox sənaye, kənd və su təsə-rüfatı obyektlərinin, elmi və layihə təşkilatlarının yaradıl-ması ilə bağlı məsələlər öz həllini tapmışdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra da Azərbaycanın həyatında köklü dəyişikliklər baş verdi. 1994-cü il sentyabrın 20-də "Əsrin müqaviləsi" neft sazişi bağlandı. Bu saziş imzalandıqdan, ölkə iqtisadiyyatında sabitlik və özəl sektoru-n inkişafı üçün əlverişli şə-rait təmin ediləndən sonra Azərbaycan xarici sərmayələr üçün Cənubi Qafqazın ən cəlb-edici dövlətinə çevrilmişdir. 1996-cı ildən başlayaraq və sonrakı 10-12 il ərzində irimiqyaslı sərmayə qoyulu-şunda xarici investisiyaların əsas hissəsi neft, qaz hasilatı və nəqliyyat sahələrinin payına düşmüşdür.

Görülən ciddi tədbirlər nəticəsində tikinti komplek-sində islahatların aparılmasına və tikinti təşkilatlarının işlə-məsinə dairli şərait yaradıl-mışdır. Ardıcılı islahatlar 90-ci illərin ikinci yarısında iqtisadiyyatda, o cümlədən tikinti-də mövcud problemləri dayandı-rmış və yeni inkişaf mərhələ-sinə keçidi təmin etmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, 1995-ci ildən başlayaraq Azərbaycan iqtisadiyyatına sərmayə qoyuluşunun artması meyli müşahidə edilir.

Bazar iqtisadiyyatına keç-icldə əlaqədar tikinti təşkilat-larının işini təmin edən vacib amillərdən biri idarəetmə üsu-lunun təkmilləşdirilməsi ol-muşdur. Tikintidə idarəetmə sisteminə həlledici dönüş ya-ratmaq üçün bazar münasibət-lərinin inkişafı və özünəməli-yələşdirmə, ədalətli rəqabət və elmi-texniki tərəqqi kimi şərtlər vacibdir. Bununla əla-qədar, keçid dövründə sahənin fəaliyyət göstərdiyi iqtisadi mühit bir çox prinsipial istiqam-ətlərdə dəyişdirilmişdir.

Bütün bunları nəzərə ala-raq cəsarətlə deyə bilərik ki, dahi şəxsiyyət, unudulmaz Heydər Əliyev özündən sonra xalqımıza müstəqil Azərba-ycanı adlı qüdrətli bir ösər qo-ymuşdur. Əgər Ulu Öndər Heydər Əliyev müstəqil Azər-baycanın qurucusu və memarı olmuşsa, onun layiqli davam-çısı İlham Əliyev Azərbaycan iqtisadiyyatını daha da yük-səklərə qaldırması, müasir Azərbaycanın yeni tarixini yazmasıdır. Tarix yazanlar tarixdə qalır.

Elmar NURİYEV,
Azərbaycan İnşaat və Memarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun şöbə müdiri, iqtisad elmləri üzrə fəlsəfə doktoru

Qurub-yaratdıqları ışıqlı gələcəyə hesablanırdı

mi, Binəqədi, Nərimanov ray-onlarında mikrorayonlar salın-mış, Yeni Əhmədli, Günəş-li, Yeni Yasamal kimi iri yaşay-ış massivləri inşa olunmuş, on minlərlə insan yeni mənzillərə köçmüş və yüzlərlə ail-ə öz mənzil-məişət şəraitini yaxşılaşdırmışdır.

Respublikada yaşayış ev-lərinin tikintisini sürətləndir-mək məqsədilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 9 mərtəbəli yaşayış binala-rının tikintisini təmin etmək üçün Sumqayıt, Gəncə və Naxçıvan istehsalat gücü 70-150 min kvadratmetr olan evtikmə kombinatları tikil-mişdir.

1970-ci ildə tikintinin maddi-texniki bazasının inki-şafını sürətləndirmək üçün Ələt qəsbosbədə ağac emalı kombinatı istifadəyə verildi. Bu kombinat ildə 300 min kvadratmetr pəncərə, 500 min kvadratmetr qapı və 400 min kvadratmetr lövhə parket məhsullar buraxırdı. Kombi-natın buraxdığı məhsullar il ərzində tikilib istifadəyə ve-rilmiş 1,7 milyon kvadratmetr yaşayış evlərinin təmin etməyə qadir idi.

Beləliklə, 1969-1982-ci il-lərdə paytaxtımızın görkəmi büsbütün dəyişdi. 14 ildə yeni binalar, mədəniyyət obyekt-ləri istifadəyə verildi, yaşayış evlərinin tikintisi geniş həc-mə də həyata keçirildi. Bu illərdə tikilən çoxmənzilli binalar büt-ün Bakı şəhərinin yaşayış fonduna bərabər tutula bil-irdi. 14 il ərzində respublika əhalisinin 376,1 min yeni tikil-miş mənzil vermişdi. Bu, Azərbaycanın hər üç sakinin-dən birinin məhz həmin döv-rdə yeni mənzillə təmin edil-məsinə imkan yaratmışdır.

İstifadəyə verilmiş çox-saylı sosial obyektlərdən "Gülüstən" sarayı, Heydər Əliyev adına saray, Ali Sovet-in binası, "Azərbaycan", "Aşeron", "Moskva" meh-manxanalrı və digərlərini qeyd etmək lazımdır.

Sosial-iqtisadi göstəricilə-rin respublika üzrə ildən-ile yüksəlməsinin əsas səbəbi iq-

yə sahəsi 1970-ci ildə 803 min kvadratmetrdən 1980-ci ildə 953 min kvadratmetrə çatmış, yəni 1,2 dəfə, 1970-ci ildə istifadəyə verilmiş xəstə-xanalarla çarpayıların sayı 947 çarpayı təşkil edirdisə, 1980-ci ildə 1010-a çatdırıl-mışdır.

Tikinti kompleksində gör-ülən işlərin Ulu Öndərin daim diqqət mərkəzində ol-ması bu sahədə çalışan rəhbər işçilərin, eləcə də əmək kol-lektivlərinin məsuliyyətini də artırmışdır. Nəticədə tikintinin əsas göstəriciləri əvvəlki illə-rə nisbətən yüksəlmiş, tikilən mühüm obyektlərin vaxtında və yüksək keyfiyyətlə istifa-dəyə verilməsi təmin edilmiş-dir. Aparılan tədbirlərin və maddi-texniki resursların təchizatının sürətlənməsi nəticə-sində nəzərdə tutulan bir sıra mühüm obyektlər vaxtında istifadəyə verilmişdir. Onları sırasındadır Kür Magistral Su Kəməri (1-ci və 2-ci növb-ə), "Neftçilər" və "Nizami" metro stansiyalarını, Yeni Ba-ki Nəfətyarın Zavodunun emal kompleksini, Bakı Məi-şət Kondisionerləri Zavodu-nu, Qaradağ rayonunda no-həng Bakı Dərin Özüllər Za-vodunu və bir çox digərlərini misal götürmək olar.

Ümumxalq tikintisinə çev-rilmiş, qısa müddətdə istifa-dəyə verilmiş Kür su kəməri Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin əhalisinin su ilə təmin edilməsinə xeyli yaxşılaşdır-mışdır. Sovetlər dövründə Sumqayıt şəhəri ölkəni kimya məhsulları ilə təmin edirdi. Burada etilen, propilen, ben-zol, giproxlorid, sintetik kau-çuk, boru prokat zavodu, poli-mer tikinti materialları kombi-natı, şüşə zavodu və digər iş-təhsal sahələri yaradılmışdır. Onların məhsullarının 70-75 faizi keçmiş sovet ölkələrinə göndərilirdi.

Azərbaycan KP MK-nin 1978-ci il noyabr plenumunda Toxuculuq Kombinatinın öy-rici fabrikində istehsal qurğularının, Gəncə Xalça-Mahud kombinatında ikinci növbənin və istehsal qurğularının təzlik-

Azərbaycanın və İranın xarici işlər nazirləri arasında telefon danışığı olub

Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə İran İslam Respublikasının xarici işlər naziri Hüseyn Əmir Abdullaha arasında telefon danışığı olub.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, telefon danışığı zamanı Azərbaycanla İran arasında münasibətlərin cari vəziyyəti, bəzi mövcud problemlər və onların həlli məsələləri müzakirə edildi.

Qeyd edilən istiqamətlərdə iki ölkənin aidiyyəti qurumları arasında danışıqların və qarşılıqlı təmasların davam etdirilməsinə dair razılıq ifadə olub.

Telefon danışığı zamanı həmçinin bir sıra regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Ceyhun Bayramov ilə Toivo Klaar regional təhlükəsizlik məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar

İyunun 9-da Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaar ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüş zamanı tərəflər Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normalaşma prosesi, Avropa İttifaqı da daxil olmaqla beynəlxalq tərəfdaşların vasitəçiliyi ilə həyata keçirilən danışıqların cari vəziyyəti, regional təhlükəsizlik məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazir Ceyhun Bayramov sülih səsizi üzrə cari vəziyyət, öhdəliklərə uyğun olaraq nəq-

liyyat-kommunikasiyaların açılması üzrə aparılmış müzakirələr, eləcə də delimitasiya məsələsi üzrə Azərbaycan tərəfinin mövqeyini bir daha diqqətə çatdırıb.

Qarşı tərəf Aİ-nin Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normalaşdırılması prosesinə dəstəyini və bu isti-

qamətə gələcəkdə hər iki ölkənin siyasi rəhbərlikləri arasında təmasların davam etdirilməsi üçün səylərini ösürməyə vətənlərini bildirib.

Tərəflər eyni zamanda Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlığın perspektivləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Azad edilmiş ərazilərdə yeni hərbi obyektlər istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində şəxsi heyətin xidməti və sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər davam etdirilir, müasir standartlara cavab verən yeni inşa edilmiş hərbi obyektlər istifadəyə verilir.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iyunun 9-da Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti azad edilmiş ərazilərdə yeni istifadəyə verilən bir neçə yerləşmə məntəqəsində yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Müdafiə nazirinin məruzə edilib ki, çətin rəyefli ərazilərdə xidmət aparan hərbi qulluqçular üçün müasir tələblərə uyğun şərait yaradılıb. Məntəqələr hərbi qulluqçuların bütün zəruri ehtiyaclarını təmin etmək məqsədilə müasir avadanlıq, mebel və inventarlarla təchiz olunub. Burada silah otağı, yataqxana, yeməcxana, mətbəx,

ərzaq və əşya anbarları, hamam-sanitar qovşağı və ərazinin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin olunması məqsədilə generatorlar mövcuddur.

General-polkovnik Z.Həsənov yerləşmə məntəqələrində şəxsi heyət üçün yaradılan şəraiti yüksək qiymətləndirərək məmnunluğunu ifadə edib.

Sonra nazir hərbi qulluqçularla görüşərək onların qayğıları ilə maraqlanıb, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin Azərbaycan Ordusu qarşısında qoyduğu tapşırıqları diqqətə çatdırıb. Dövlət başçısının diqqət və qayğısı sayəsində hərbi qulluqçuların sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlərdən danışan general-polkovnik Z.Həsənov bu işlərin bundan sonra da davam etdiriləcəyini vurğulayıb.

Sonda müdafiə naziri döyüş növbətçiliyinin təşkili və qoşunların döyüş qabiliyyətinin artırılması, hərbi qulluqçuların sosial-məişət şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması ilə bağlı konkret tapşırıqlar verib.

QDF-in təşkilatçılığı ilə ölkənin aparıcı biznes qurumları ilə görüş təşkil edilib

İyunun 9-da Qarabağ Dırçılıq Fondunun (QDF) təşkilatçılığı ilə ölkənin aparıcı biznes qurumları ilə görüş keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Qarabağ Dırçılıq Fondunun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev, Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin müavini Bəşir Hacıyev, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə işğal və Zəfər muzeyləri komplekslərinin təşkili və digər mədəniyyət müəssisələrinin yenidən bərpası üzrə işçi qrupunun rəhbəri Nərgiz Abdullayeva, Azərbaycan Banklar Assosiasiyasının sədri Zakir Nuriyev, ölkənin aparıcı biznes qurumlarının rəhbər şəxsləri və nümayəndələri, telekanal rəhbərləri, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbirdə Qarabağa investisiya qoyuluşunun potensialının, perspektivli istiqamətlərinin təsviqi, potensial investitorlardan təkliflərin toplanması, təhlili və digər mövzular ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Qarabağ Dırçılıq Fondunun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev təqdimatla çıxış edərək görüş iştirakçılarına Prezident İlham Əliyevin 2021-ci il 4 yanvar tarixli Fərmanı əsasında yaradılan QDF-in fəaliyyətinin əsas istiqamətləri, görülən işlər və nəzərdə tutulan layihələr barədə ətraflı məlumat verib.

Rəhman Hacıyev işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpasında ölkənin aparıcı biznes qurumlarının rolunu xüsusi qeyd edib. Onun sözlərinə görə,

bu sahədə biznes qurumlarının əməkdaşlığı və birgə layihələrin həyata keçirilməsi bərpə prosesini sürətləndirə bilər. "Ümumilikdə Qarabağ regionunda infrastrukturunun yenidən qurulması, eləcə də biznes potensialının reallaşdırılması istiqamətində aparılan işlərə özəl sektorun və xarici investorların cəlb edilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Özlə sektorun prosesdə iştirakı dövlət investisiya xərclərinin azaldılması, habelə alternativ və şaxələndirilmiş maliyyələşmə mexanizmləri vasitəsilə yerli və xarici sərmayələrin cəlb edilməsi baxımından faydalı ola bilər", - deyərək Qarabağ Dırçılıq Fondunun İdarə Heyətinin sədri vurğulayıb.

İşğaldan azad olunan ərazilərdə fondun maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilən layihələrdən danışan Rəhman Hacıyev Füzuli Mərkəzi Parkı haqqında geniş məlumat verib. Qeyd edib ki, parkın konsept-layihəsi Azərbaycanın Prezidenti İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın tapşırığı və tövsiyələri nəzərə alınmaqla hazırlanıb. Parkın salınması ərazidə ekoloji tarazlığın bərpasına ciddi töhfə

verməklə yanaşı, həm Füzuli sakinlərinin, həm də şəhərin qonaqlarının istirahəti üçün ön gözəl məkənlərdən birinə çevriləcək.

İdarə Heyətinin sədri parkın layihələndirilməsi zamanı beynəlxalq qəbul təcrübədən istifadə olunduğunu xüsusi vurğulayıb.

Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin müavini Bəşir Hacıyev Qarabağa investisiya qoyuluşunun potensialının, perspektivli istiqamətlərinin təsviqi ətrafında çıxış edib.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə işğal və Zəfər muzeyləri komplekslərinin təşkili və digər mədəniyyət müəssisələrinin yenidən bərpası üzrə işçi qrupunun rəhbəri Nərgiz Abdullayeva Ağdam rayonunun ərazisində yerləşən Pənahəli xanının İmarət kompleksinin bərpası istiqamətində görülən işlərdən danışdı.

Qarabağ Dırçılıq Fondunun Fandreyziq və Kommunikasiya şöbəsinin

müdiri Pərvin Bağirova təqdimatla çıxış edərək tədbir iştirakçılarına "Qarabağ Gecəsi" xeyriyyə konserti haqqında geniş məlumat verib. Qeyd edib ki, 2023-cü il iyunun 17-də Gəncə şəhərində Qarabağ Dırçılıq Fondunun təşəbbüsü və təşkilatçılığı, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatı dəstəyi, "Vesəloğlu" Şirkətlər Qrupunun baş sponsorluğu ilə "Qarabağ Gecəsi" adlı xeyriyyə konserti keçiriləcək. Fikrət Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasında baş tutacaq konsertdən əldə ediləcək vəsait Ağdam rayonunun ərazisində yerləşən Pənahəli xanının İmarət kompleksinin bərpasına yönəldiləcək.

P.Bağirova arzu edən hər kəsi biletdə edərək həm möhtəşəm "Qarabağ Gecəsi"nin iştirakçısı olmağa, həm də Qarabağın bərpasına dəstək verməyə çağırıb.

Sonra Qarabağın bərpası və yenidən qurulması istiqamətində görülən işlərə dəstək verən donörələri Qarabağ Dırçılıq Fondunun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev tərəfindən "İano sertifikatı" təqdim olunub.

Energetika naziri Astana Beynəlxalq Forumunda enerji təhlükəsizliyində "yaşıl enerji"nin rolundan danışdı

Astana Beynəlxalq Forumunda iştirak edən energetika naziri Porviz Şahbazov "Bərpaolunan enerji sahəsində regional inkişaf: enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasının alternativ yolları" mövzusunda həsr olunmuş sessiyada çıxış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "yaşıl enerji"nin inkişafını enerji keçidi, ətraf mühitin mühafizəsi siyasəti ilə yanaşı, enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı narahatlıqları təsviq etdiyini vurğulayan nazir deyib ki, bərpaolunan enerji mənbələri dayanıqlı enerji təchizatı üçün diversifikasiyanı təmin edən alternativlərdəndir.

Bildirilib ki, Azərbaycan "yaşıl enerji"ni özünün deyil, tərəfdaşlarının enerji təhlükəsizliyini təmin etmək və 2030-cu ilədək təmiz enerji mənbələri ilə yanaşı yaşıl enerji mənbələri üçün inkişaf etdirir. Avropa İttifaqı ilə yenilənmiş strateji enerji tərəfdaşlığımıza uyğun olaraq Azərbaycan Avropa ölkələrinə əlavə qaz tədarükünün mənbələrindən biri məhz "yaşıl enerji"dir. Bərpaolunan enerji mənbələrindən geniş istifadə imkan verir ki, Azərbaycan həm "yaşıl enerji"nin ixracatçısı olsun, həm də böyük həcmərdə qonaq edilmiş qaz hesabına ixrac imkanlarını artırsın.

Həmçinin beynəlxalq enerji şirkətləri ilə 28 QVT-dan çox "yaşıl enerji" layihələri üzrə əməkdaşlıqdan, AYİB-in dəstəyi ilə həyata keçirilən "yaşıl hidrogen" in istehsalı və ixracının kommersiya məqsədüyükünə töhfə verən bazar araşdırmasından, 2030-cu ilə qədər 7 QVT həcmində istehsal güclərini istismara verilməsi və "yaşıl enerji"nin ixracı ilə bağlı planlardan bəhs edilib: "Yaşıl enerji"nin 4 QVT-nın "Xəzər-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi" ilə Avropaya, 1 QVT-nın isə "yaşıl enerji zonası" elan edilmiş Naxçıvan üzərindən Türkiyə və Avropa istiqamətində ixracı nəzərdə tutulur. Ölkəmizin Avropanın enerji bazarına yeni

statusda daxil olması Aİ tərəfindən dəstəklənir".

Qeyd olunub ki, Azərbaycan neft-qaz resursları, onların dünya bazarlarına çıxarılması ilə bağlı strateji inkişaf təcrübəsini indi "yaşıl enerji" üzərinə transfer edir. Bu yeni missiyanın həyata keçirilməsində strateji bələdçimiz isə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin iradəsi və qətiyyətidir.

Tədbir panel müzakirələrdə davam edib. Qazaxıstanın, həmçinin tədbirdə təmsil olunan ölkələrin şirkətləri Azərbaycanla "yaşıl enerji", enerji keçidi üzrə layihələrdə iştirakə dəvət edilib.

"Anatolian Phoenix - 2023" beynəlxalq təlimində paraşüt hazırlığı üzrə müxtəlif tapşırıqlar yerinə yetirilib

Türkiyənin Konya şəhərində keçirilən "Anatolian Phoenix - 2023" ("Anadolu Anka - 2023") beynəlxalq axtarış-xilas-təlimi davam edir.

Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Bildirilib ki, plana uyğun olaraq, beynəlxalq təlimin növbəti mərhələsində paraşüt hazırlığı və patrul fəaliyyəti üzrə müxtəlif tapşırıqlar yerinə yetirilib.

Ssenariyə əsasən təlim iştirakçıları qozaya uğramış ekipaj üzvlərinin şerti düşmən arxasında axtarış-xilas və təxliyə edilməsi üzrə növbəti fəaliyyəti uğurla icra ediblər.

Tapşırıqların yerinə yetirilməsində əsas diqqət şəxsi heyətin paraşütlərdən istifadə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinə, həmçinin onların döyüş və xüsusi hazırlıq səviyyəsinin daha da artırılmasına yönəldilib.

Qeyd edək ki, beynəlxalq təlimdə ölkəmizi Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin pilotları, texniki heyəti və aviasiya vasitələri ilə yanaşı, Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin və Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin hərbi qulluqçuları təmsil edirlər.

Bakı şəhəri Ümumdünya Məskunlaşma Gününə evsahibliyi edəcək

BMT-nin Məskunlaşma Proqramı ("UN-Habitat") Assambleyasının Keniyada keçirilən 2-ci sessiyasında Ümumdünya Məskunlaşma Günü'nün 2023-cü ildə Bakı şəhərində qeyd edilməsinə dair qərar qəbul edilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a Dövlət Şəhərsalma Komitəsindən bildirilib.

Məlumatla əsasən, iyunun 8-də Nyarobi şəhərində Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev və "UN-Habitat" in icraçı direktoru Maimunah Mohd Şarif tərəfindən bununla bağlı imzalanmış niyyət protokolu-na əsasən, həmən beynəlxalq tədbir oktyabrın 2-də təşkil ediləcək.

BMT-nin 1985-ci ildə qəbul edilmiş müvafiq qərarına əsasən, Ümumdünya Məskunlaşma Günü hər il bir ölkədə qeyd olunmaqla hamı üçün ölçətinə və keyfiyyətinə şəhər həyatını təşviq edir, dayanıqlı şəhərlərin inkişafı üzrə çağırışların müzakirəsi üzrə global platforma rolunu oynayır. Bu il Ümumdünya Məskunlaşma Günü-

nün əsas mövzusu davamlı şəhər iqtisadiyyatı və şəhərlərin tərəqqi mərkəzləri rolunu ilə bağlı məsələlərin müzakirəsinə həsr ediləcək.

Ümumdünya Məskunlaşma Günü'nün də daxil olduğu "Şəhərsalma həftəsi" ərzində Azərbaycanda II Milli Şəhərsalma Forumu və bir sıra digər aidiyyəti tədbirlərin keçirilməsi, onlara ölkənin rəsmiləri və ekspertlərinin, beynəlxalq və qeyri-hökumət təşkilatları nümayəndələrinin mövzu üzrə təcrübə mübadiləsi aparılmağı imkan təmin ediləcək.

Azərbaycandan Ukraynaya növbəti humanitar yardım yola salınıb

Ukrayna tərəfindən daxil olmuş müraciət nəzərə alınaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı ilə iyunun 9-da Ukraynaya humanitar yardım göndərilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, müxtəlif lövzimatlardan, o cümlədən nasoslardan, boru kəmərləri, rezin qayıqlar və müvafiq geyim əşyalarından ibarət olan bu yardım Polşanın Jeşuv Hava Limanına, oradan isə Ukraynaya çatdırılacaq.

Humanitar yükü aparan xüsusi təyyarə Ukraynanın ölkəmizdəki səfiri Vladislav Kanevskinin və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Ehtiyatları Agentliyinin nümayəndələrinin iştirakı ilə Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportundan yola salınıb.

Humanitar yardıma tullanması üçün tutumu 400 kubmetr olan iki ədəd VA150KS mobil dizəl nasosu, çirkab suların vurulması üçün diametri 200 millimetr olan 1000 metrə qədər boru kəməri, şlanqlarla birlikdə 10 ədəd motor nasosu, 20 sualtı nasos, 5 şışmə rezin qa-

yıq, 24 ədəd qızdırıcı fən, 20 ədəd sukeçirməyən gödəkçə, hər birindən 40 dəst olmaqla yay və qış geyim dəstləri, 40 cüt uzunboğaz və 40 cüt rezin çəkmə, 41 cüt uzun balıqçı önlük daxildir.

Səfir V.Kanevski jurnalistlərə açıqlamasında humanitar yardıma görə minnətdarlığını ifadə edərək bildirib: "Dost Azərbaycan xalqına dərinləndirən minnətdarlıq. Ukraynaya göstərdiyiniz dəstəyi və köməyi növbəti dəfə hiss edirik. Bu gün bu yardım Azərbaycanın paytaxtı Bakıdan Ukraynaya, oradan da fəlakət zonasına çatdırılacaq. Bu yardım bizim üçün çox əhəmiyyətlidir. Bundan əlavə, Azərbaycan tərəfi-

nin ayırdığı 20 ton yanacaq xilas etmə əməliyyatlarında istifadə olunan nəqliyyat vasitələrinə təqdim ediləcək. Bu bizim strateji tərəfdaşlıq münasibətlərimizin nə dərəcədə inkişaf etdiyini bir daha sübut edir. Bu, Ukrayna və Azərbaycan xalqlarının səmimi dostluğudur. Azərbaycana eşq olsun! Ukraynaya eşq olsun!"

Qeyd edək ki, Azərbaycan dövləti tərəfindən Ukrayna xalqına humanitar məqsədlid digər yardımların da göndərilməsi nəzərdə tutulur.

Xatırladaq ki, Azərbaycan tərəfindən Ukrayna xalqına bir neçə dəfə dərman vasitələri, tibbi avadanlıq, tibbi sərf və lövzimat malları, eləcə də ərzaq məhsulları və uşaq qidasından ibarət humanitar yardımlar göndərilib.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Qeyri-neft-qaz məhsulları
ixracında iki dəfəyə qədər artım qeydə alınıb

"2018-2022-ci illər ərzində ölkəmizin qeyri-neft-qaz ixracı həm faktiki qiymətlərlə, həm də real ifadədə artaraq 1,72 milyard dollardan 3,05 milyard dollara çatıb".

Bunu iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov tviter səhifəsində yazıb. Trend-in məlumatına görə, nazir bildirib ki, qeyri-neft sektorunun təşviqi istiqamətində həyata keçirilən islahatlar dayanıqlı iqtisadi inkişafa mühüm tökən verir.

Qeyd edək ki, 2023-cü ilin yanvar-may ayları ərzində yeyinti məhsulları üzrə ixrac 334,4 milyon ABŞ dollarına bərabər olub. Cari ilin ilk 5 ayı ərzində spirtli və spirtsiz iç-

kilərin ixracı 5,9 dəfə, şəkər ixracı 43,8, meyvə-tərəvəz ixracı isə 10,4 faiz artıb. 2023-cü ilin yanvar-may ayları ərzində aqrar və aqrar-sənaye məhsulları üzrə birgə ixracın statistik dəyəri 16,9 faiz artaraq 349,1 milyon ABŞ dolları təşkil edib.

Qeyri-neft-qaz ixracının tərkib hissəsində əhəmiyyətli yer tutan aqrar-sənaye məhsullarının yaratdığı dəyər ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 55,8 faiz artaraq 92,2 milyon ABŞ dolları təşkil edib. 2023-cü ilin may ayında qeyri-neft ixracı 278,2 milyon ABŞ dolları olub. Bu ilin may ayı ərzində yeyinti məhsulları üzrə ixrac 98,2 milyon, qeyri-yeyinti məhsulları üzrə ixrac isə 180 milyon ABŞ dollarına bərabər olub.

Son 5 ayda DSMF-nin xərcləri 15 faiz artıb

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun (DSMF) gəlirləri bu ilin 5 ayında proqnozla müqayisədə 7 faiz və ya 168 milyon manat çox olmaqla 2 milyard 686 milyon manat təşkil edib.

Fondun gəlirləri tərkibində məcburi dövlət sosial sığorta daxilolmaları yanvar-may aylarında proqnoza nisbətən 9 faiz və ya 168 mln. manat artaraq 2 milyard 70 milyon manat olub. Son 5 ayda DSMF-nin xərcləri 2 milyard 506 milyon manat təşkil edib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 15 faiz və ya 328 milyon manat çoxdur.

Yevlax Pilot Aqroparkında
yeni rezident qeydə alınıb

Ölkədə baramaçılığın inkişafında dayanıqlı yem bazasının təmin edilməsi məqsədilə "Azting" MMC tərəfindən Yevlax Pilot Aqroparkında tıngçilik təsərrüfatı yaradılacaq.

İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin (İZİA) idarəçiliyində olan Yevlax Pilot Aqroparkda daha

bir sahibkarlıq subyektinə - "Azting" MMC-yə rezidentlik statusu verilib.

Azərbaycan-Özbəkistan birgə investisiya layihəsi çərçivəsində aqroparkın 19,98 hektar ərazisində tıngçilik təsərrüfatının yaradılması nəzərdə tutulur. Investisiya dəyəri 170 min manat olan layihənin icrası nəticəsində 5 nəfər daimi, 50 nəfər mövsümi işlə təmin ediləcək.

Dövlət qurumlarının əsas məşğuliyyəti
məşğulluğun təmin edilməsi olanda

Azərbaycanda aparılan sosial siyasət çoxşaxəlidir və bu sırada əsas istiqamətlərdən biri, bəlkə də birincisi əhəlinin məşğulluğunun təmin edilməsidir. Son dövrlər sözügedən yöndə görülən işlərin həcmi artmaqdadır. Səbəbi sadədir: hər bir vətəndaşın sosial güvənliyinin ən etibarlı və qısa yolu onun işlə təmin olunmasıdır.

Dövlət Məşğulluq Agentliyinin məlumatına görə, may ayında peşə üzrə 57 hazırlıq kursu təşkil edilib. Əmək bazarının aktual istiqamətləri üzrə təşkil edilən kurslara 644 şəxs cəlb olub. Onlardan 472 nəfəri üçün agentliyin Baki, Gəncə və Göyçay Peşə Hazırlığı mərkəzlərində, 172 nəfəri üçün özəl tədris müəssisələrində peşə kursları təşkil edilib. İşəgötürənlərə əməkdaşlıq çərçivəsində təşkil olunan kurslarda rəqəmsal media və marketinq mütəxəssisi, insan resursları mütəxəssisi, proqramla idarə olunan dağqahların operatoru, təchizat üzrə agent, backend developer, elektron tibbi cihazların təmiri və xid-

məti elektromexanik, elektrik qaz qaynaqçısı və s. peşələr üzrə nəzəri biliklər tədris edilməklə yanaşı, müəssisələrdə təcrübə keçmək imkanı da yaradılıb. Kursların sonunda məzunlara sertifikatlar təqdim ediləcək və onların işlə təmin olmalarına dəstək göstəriləcək. Peşə hazırlığı müddətində müdávimlərin minimum aylıq əməkhaqqı məbləğində aylıq təqaüd də verilib.

Məlumdur ki, ölkəmizdə səhəd ailələrinin məşğulluğuna həssaslıqla yanaşı, Şəkinin Qoxmuş kənd sakini Lalə Məmmədsaləhova 44 günlük Vətən müharibəsində səhəd olmuş Kazım Məmmədsaləhovun həyat yoldaşıdır. Mürciatinə uyğun olaraq o,

malدارlıq zərfi üzrə aktivlərlə təmin edilərək təsərrüfatını yaratdı. O, həmçinin ötən il işlə təmin edilib. Rayonun Oxud kənd sakini Samirə Salamova da özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində dərzi-lik üzrə avadanlıqlarla təmin edilərək öz kiçik biznesini qurub.

tirək qaydalarına dair ətraflı məlumat verilib.

Qeyd edək ki, 2025-ci ilə qədər davam edəcək "Məşğulluğa Dəstək Layihəsi"nin hədəflərindən biri də işsiz kimi qeydiyyata alınmış həssas qruplara aid şəxslərin (əlilliyi olan şəxslər, səhəd ailəsi üzvləri, ünvanlı dövlət sosial yardım alanları və b.) özünüməşğulluq üzrə kiçik bizneslərinin yaradılmasına dəstək verməkdir. Bu günə qədər 8114 nəfər layihəyə cəlb olub. Ümumiliklə isə layihə çərçivəsində 22 min işsiz şəxsin kiçik biznesə çıxışına imkan yaradılması nəzərdə tutulub.

Prezident İlham Əliyevin həssas qrupların özünüməşğulluğuna banklar tərəfindən kömək göstərilməsi ilə bağlı sosial məsuliyyətin bölüşdürülməsi təşəbbüsünə dəstək məqsədilə növbəti layihəyə - "Özünüməşğulluğa dəstək-2023" layihəsinə başlandı. Layihə çərçivəsində banklar tərəfindən bu il daha 300 nəfər özünüməşğulluq proqramı iştirakçısı üçün kiçik bizneslər yaradılacaq. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Mərkəzi Bank və Banklar Assosiasiyası arasında əməkdaşlıq çərçivəsində özünüməşğulluq proqramına dəstək vermək üçün həyata keçirilən bu layihəyə 23 bank qoşulub. Nazirliyin tabeliyindəki Dövlət Məşğulluq Agentliyinin icra etdiyi özünüməşğulluq proqramına cəlb olunmuş şəxslərdən 300 nəfərə həmin banklar tərəfindən bu il biznes-planlarına uyğun aktivlər verilib. Onlardan əksəri səhəd ailəsi üzvləri, müharibə iştirakçıları və əlilliyi olan şəxslər, digər həssas qruplardan olanlardır. Yeri gəlmişkən, xatırladaq ki, özünüməşğulluq proqramının

genişləndirilməsində mühüm dəstək olaraq kommersiya banklarının "Özünüməşğulluğa dəstək" layihəsi üzrə 2020-2021-ci illərdə həssas qruplardan ibarət 1489 şəxs üçün özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində kiçik bizneslər yaradılıb.

Bu yerdə bir məsələni də qeyd edək. Əvvəllər bir çox sahibkar sosial müdafiə fonduna vəsait ödəməkdən yayınmaq üçün işçiləri rəsmi şəkildə qeydə almırdı. Bunun acı nəticəsinə isə vətəndaş əmək pensiyasına çıxanda hiss edirdi. Belə ki, uzun illər çalışan işçi Sosial Sığorta Fonduna vəsait ödəmədiyi üçün əmək pensiyası deyil, qocalıqla bağlı aşağı səviyyəli pensiya almağa məcbur olurdu. Odu ki, bu cür nöqsanların aradan qaldırılması istiqamətində təsirli tədbirlər görülür. Hətta son dövrlər bu sahədə şəffaflığın təmin edilməsi sayəsində ciddi dönüş yaranıb. Bunun nəticəsində əmək müqavilələrinin sayı ilin əvvəlinə nisbətən artaraq 1 milyon 763 minə çatıb.

Məşğulluq imkanlarının artırılması, qeyri-rəsmi məşğulluğun leqallaşması istiqamətində görülən kompleks tədbirlər əmək müqavilələrinin sayında artımın davam etməsinə imkan verir. Ardıcıl əməkhaqqı islahatları, əmək müqavilələrinin sayında artımın davamı mü-təmadi artım əməkhaqqı fondunda da davamlı artıma nəticələndir. Təkcə cari ilin yanvar-aprel aylarında əməkhaqqı fondunda 8,5 faiz artım qeydə alınıb. Ümumiliklə son 5 ildə əmək müqavilələrinin sayında 34 faiz, əməkhaqqı fondunda 2,5 dəfə artım baş verib.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Azərbaycan neftinin bir bareli 78,43 dollara satılır

Dünya bazarında Azərbaycan neftinin qiyməti ucuzlaşıb. Məlumatı AZƏRTAC yayıb.

Bildirilir ki, "Azeri Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti 1,04 dollar azalaraq 78,43 dollar olub.

Xatırladaq ki, Azərbaycan neftinin bir barelinin ötən il ərzində maksimum qiyməti martın 9-da (135,99 dollar) qeydə alınmışdı.

İqlim dəyişiklikləri nə vəd edir

"Bakı Enerji Həftəsi"ndə bu suala da cavab axtarıldı

Məlumdur ki, bərpaolunan və ya "yaşıl enerji" dedikdə tükənməyən mənbələrdən alınan enerji başa düşülür. Bu enerji təbii ehtiyatlardan - günəş işığı, külək, yağış və sairlərdən əldə edilir. Neft, təbii qaz, kömür və uran filizi kimi yanacaqdan fərqli olaraq, həmin enerji mənbələri tükənmir. Buna görə də onları bərpaolunan enerji mənbələri adlandırırlar. Bərpaolunan enerjini istifadənin əsas prinsipi ən müasir avadanlıqlar və innovativ texnologiyalardan istifadə etməkdir.

Bu gün Azərbaycanda bərpaolunan enerjinin istehsalı üçün böyük potensialın olması o deməkdir ki, bu sahədə daha böyük layihələrin həyata keçirilməsinə imkan var. Təsədüfi deyil ki, "Azərbaycan 2030": sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də ölkəmizdə "yaşıl enerji" istehsalının genişləndirilməsi də nəzərdə tutulub. Məqsəd ümumi enerji istehsalı gücündə "yaşıl enerji"nin payını 2025-ci ildə 24, 2030-cu ildə isə 30 faizə çatdırmaqdır. Həmin istiqamətdə atılan mühüm addımlardan biri də xarici investorların bu işə cəlb olunmasıdır. Qeyd edək ki, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına "ACWA Power" şirkəti tərəfindən inşa ediləcək 240 MVt gücündə "Xızı-Abşeron" Külək-Elektrik Stansiyasının tikintisinə artıq keçən il start verilib. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkətinin iştirakı ilə "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyasının təməli də həmin il qoyulub. Hər iki şirkət Azərbaycanın uzunmüddətli, dayanıqlı, ucuz və ekoloji cəhətdən təmiz enerji növləri ilə tə-

min edilməsi prosesinə həvəs və inamla qoşulub.

Bu ildən "yaşıl enerji"nin Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisi ilə yanaşı keçirilən Enerjika sərəhsinin bir hissəsini təşkil etməsi də zamanın tələbindən irəli gəlir. Bu mövzu sərəhsilə yanaşı, budəfəki Bakı Enerji Forumunda da özünün geniş əksini tapdı. Forumun açılışında çıxış edən energetika naziri Porviz Şahbazov diqqəti bu məsələyə cəlb edərək dedi: "Azərbaycanın "yaşıl enerji" ölkəsinə transformasiyası artıq başlandı. Bərpaolunan enerjinin quruda 135 QVt, dənizdə isə 157 QVt texniki potensialı əsasında ölkəmiz bu gün "yaşıl enerji"nin istehsalı və ixracı ilə bağlı irimiqyaslı layihələr icra edir. "Bakı Enerji Həftəsi" çərçivəsində əhəmiyyətli şirkətləri ilə əlavə 3 QVt-dək bərpaolunan enerji layihələri üzrə əməkdaşlıq sənədləri imzalayacağıq. Azərbaycan "yaşıl enerji" ölkəsi kimi inkişafı ilə bağlı strateji hədəflərini reallaşdırmaq əzmindədir. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyə-

vin iradəsi və qətiyyəti bu növbəti böyük enerji missiyasının həyata keçirilməsində bizim strateji bələdçimizdir".

Dünyada gedən iqlim dəyişiklikləri diktə edir ki, "yaşıl enerji"yə keçidə ləngitmək olmaz. Əks təqdirdə planet ətraf mühitini çirkləndirəcəkdir. Qlobal enerji siyasəti də sübut edir ki, ən müasir texnologiyaların tətbiqi önəmli enerji resurslarının intinamı sürətləndirir. Bu sürət dünyanın bərpaolunan enerjiyə tələbatını təmin edir və onun məhv olmasının qarşısını alaraq, həm də xilaskarına çevrilir. Qeyd olunan "xilas-karlıq missiyası" Azərbaycan da enerji siyasətinin mühüm prioritetlərindəndir. Faktlara nəzər yetirək: "Bakı Enerji Həftəsi"ndə "Abşeron", "Qarabağ", "Ümid" (Mərhələ II), "Babək", "Azəri-Çıraq-Günəşli" dərzi qaz və "yaşıl enerji" layihələri əlavə qazı təmin edəcək mühüm mənbələr kimi qeyd olub. 2026-cı ilin sonuna istismara verilməsi planlaşdırılan 1800 MVt gücündə külək və günəş-elektrik stansiyaları hesabına 1 milyard kubmetrdən çox qaza qənaət ediləcəyi bildirilib. 2030-cu ildə daha 5 QVt yaşıl istehsal güclərinin istifadəyə verilməsi və bu həcmənin ilkin mərhələdə 4 QVt-ın Qara dəniz vasitəsilə Avropaya, 1 QVt-ın isə Naxçıvan üzərindən

Türkiyə və Avropa istiqamətində ixracının nəzərdə tutulduğu diqqətə çatdırılıb.

Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş ərazilərlə bağlı müəyyənləşdirdiyi iqtisadi inkişaf konsepsiyasında Qarabağın və Şorqi Zəngəzurun "yaşıl enerji" zonasına çevrilməsi əsas istiqamət hesab olunur. Azərbaycanın enerji siyasəti təkcə işğaldan azad olmuş ərazilərlə məhdudlaşmır. O, həm də Avropaya bərpaolunan enerji ixrac etmək imkanına malik olacaq. Bununla bağlı ötən il Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi ilə bağlı strateji tərəfdaşlıq sazişi imzalanıb. Hökumətlərarası sazişə görə, Azərbaycan və Rumıniya arasında "yaşıl enerji"nin ötürülməsi məqsədilə Gürcüstan və Qara dənizdən keçəcək sualtı elektrik enerjisi kabelinin çəkilməsi layihəsinin reallaşdırılması təmin ediləcək. Həmin kabeli ötürülmə elektrik enerjisi daha sonra Macarıstana və Avropa nəqliyyat sistemində vasitəsilə qitənin qalan hissəsinə nəql ediləcək.

"Bakı Enerji Həftəsi"nin açılışında iştirak edən Prezident İlham Əliyev həmin sazişə bağlı fikirləri də söylədi: "Əminəm ki, bu, qlobal əhəmiyyətə malik bir layihə olacaqdır. Bu layihə daha çox ölkələr və şirkətlər cəlb edəcək-

dir. Biz artıq təşkilat komitəsinin ilk iclasını keçirdik və razılıq əldə olundu. Belə ki, layihə çərçivəsində Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundan əldə olunacaq külək enerjisinin ötürücü xətlər və Qara dəniz dibi ilə çəkiləcək sualtı kabel vasitəsilə Avropa bazarlarına nəqli nəzərdə tutulur. Biz indi elə bir mərhələdəyəm ki, layihənin texniki-iqtisadi əsaslandırılması qərarlaşdırılıb. Ona görə də bunların real müqaviləyə çevrilməsi ehtimalı olduqca yüksəkdir. Ancaq imzalanmış memorandumların yarısı belə reallaşsa, bu, olduqca böyük rəqəm olacaqdır və Azərbaycanın özünün daxili istehlakından iki dəfə artıq olacaq-

dir. Yəni dediyim kimi, biz bu gün enerji istehsalı üçün istifadə etdiyimiz böyük qaz həcminə qənaət edəcəyik və onu da beynəlxalq bazar çıxaracağıq".

Təbii ki, bərpaolunan enerjinin ixracı təqdirləyici addımdır. Azərbaycan "yaşıl enerji" bazasına daxil olması onun "yaşıl iqtisadiyyat"ındakı sürətli və dinamik inkişafı ilə əlaqədardır. Avropada "yaşıl iqtisadiyyat"ın inkişafına görə ilk yerlərdə qərarlaşan ölkələrlə tərəfdaşlıq etmək Azərbaycanın uğurlu iqtisadi siyasətinin göstəricisidir.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Mədəniyyət

● Işıqlı ömürlər

Azərbaycan ədəbiyyatının klassikləri və müasirləri birmənalı şəkildə etiraf etmişlər ki, Mikayıl Müşfiq şeir-sənət aləminə öləri həvəslə yox, yenilikçi və əsl şair kimi gəlmiş, XX əsr Azərbaycan poeziyasının təməl daşını qoyanlardan olmuşdur. O, hər yeni əsəri ilə oxucuları sevindirmiş, istedadlı şair kimi tanınmışdır.

Bütün yaradıcılığını, həyatını şeirə-sənətə, doğma vətəninə tərəqqisinə və inkişafına həsr etmiş Müşfiqin ibtidai təhsil aldığı illər milli münasibətlər kəskinləşdiyi, erməni-müsəlman qarşıdurmalarının və münaqişələrin gücləndiyi, ingilis, rus və erməni silahlarının Azərbaycanın müstəqilliyinə tuşlandığı vaxtlara, millətin azadlıq və müstəqillik arzusu ilə canından-qanından keçdiyi ağırılı-acılı günlərə, təhsilinin son iki ili isə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasına və süqutuna təsadüf edir.

nin, məclisinin yuxarı başında öyləşdikləri, "Bir millət, iki dövlət" olaraq qol-boyun olduğumuz bir vaxtda Müşfiqin "o bədr olmamış hilal"ı on dörd gecəlik aya dönüb qaranlıq gecəməzi işıqlandırır. On şeir kitabının müəllifi olan Mikayıl Müşfiq növbəti istedadlı şair, xeyrişah insan və istedadlı tərcüməçi idi. Onun poetik istedadı Ömər Xəyyam, Puşkin, Lermontov, Şevçenko yaradıcılığının bütün gözəlliyini Azərbaycan oxucusuna çatdırmışdır.

Şairin dillər əzbəri olan "Yenə o bağ olaydı", "Oxu, tar", "Maralım", "Yaşa, kö-nül", "Sənə qurban", "Külöklər" kimi sevgi dolu lirik şeirləri ilə yanaşı, bolşevik ab-havasını tərənnüm edən "28 aprel", "Zəfər səsləri", "Əmək", "İrəli" kimi şeirləri də olub. Müşfiq Oktyabr inqilabının qələbəsinə başlayaraq yarımçıq ömrü-

yanındakıların müşayiəti ilə açdığı həmin vərəqdə yazılmışdır:

*Şairə ilhamdan maya gərəkdir,
Anasız cocuğa dəyər gərəkdir!
Şairəm söyləyir yerindən duran,
Adamın üzündə həyə gərəkdir!*

Müşfiq 1937-ci ilin yay ayında, anadan olduğu gün səhər saat 9-da Azərbaycan Baş Siyasi İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən həbs edilmişdir. O, həbsdən zərminəsinə saxlanıldıqdan sonra repressiya məşini böyük qardaşı - 32 yaşlı Mirzənin, bacıları - 30 yaşlı Böyükxanımın və 29 yaşlı Balaxanımın, 16 yaşlı əmisi oğlu Yunis Dağlının həyatını, ailəsini məhv etdi. Mirzə Astarada həbsdə işləyirdi. Onu oradan necə götürdürlərsə, nə öldürsə, nə də qaldırsın barədə indiyə qədər məlumat yoxdur. Yunis təzə yazmağa başlayan həvəskar şair idi. On bir il saxtılı Sibir çöllərində sürgün həyatı keçirib qayıtdı. O vaxt Müşfiqin bacısı - 30 yaşlı Böyükxanımın bibisi oğlu Zeynalabdinin həyat yoldaşı idi. Zeynalabdin işdə olarkən "Emadin" markalı qara maşın Böyükxanımın həbs etmək üçün həyəyə gəlir. Meşin gödəkəli NKVD-çilər evdə axtarış aparırlar. Şəkilləri, kitabları götürürlər. Böyükxanım paltar dəyişmək bəhanəsilə yan otağa keçir, orada olan dolu neft qabını son damlasına kimi üstünə tökir, sonra həyəyə çıxır və uca səslə "Müşfiqə canım fəda olsun" deyib özünü yandırır. Bundan şoka düşən meşin gödəkəçiləri alovu söndürməyə çalışsalar da, gec olur.

nün axırına kimi həmin quruluşa inanıb, həmin inamdan doğan duyğularını nəzmə çəkib. O, Azərbaycan ədəbiyyatının yeni müdərəncisi sosialist poeziyasını yaradanlardan biri olub.

Şairi ölüm girdabına sürüklənən kimlər idi

O qanlı-qadalı illərdə, haqsızlığın ayaq açdığı yerdə, haqqın qoluna qandal vurulduğu bir dövrdə Müşfiqin müsavətçi, pantürkist, yeni quruluşu bəyənməyən şair kimi qələmə verənlərin sayı getdikcə artırdı. Yeni quruluşun mahiyyətindən gələn bu anona cəmiyyətin bütün zümrələrini başına götürmüşdü. Azərbaycan Şura Yazıçıları Cəmiyyətində də vəziyyət eyni idi. Hansı yazıçı olsa, hansı bələvək mətbuatı olsa, Hüseyn Caviddən, Əhməd Cavadın, Hacı Kərim Sanlıdan başlayıb Müşfiqə qurtarırdılar. Bir dəfə Azərbaycan şura yazıçıları yığıncağında adı və imzası heç kimi böllə olmayan firqəci şaircilerdən biri Müşfiqin şeirlərini vətənə və xalqa gərəksizliyindən bəhs etdi, onu qatı müsavətçi və yeni quruluşu düşməni adlandırdı. Böyük Hüseyn Cavid, Əhməd Cavad, Salman Mümtaz, Hacı Kərim Sanlı ilə yanbaan oturan Müşfiq tələsik bloknotundan bir vərəq çıxıb dizinin üstündə dərhal nosə yazıb tribunadan düşüb arxa cərgədə yerində oturmağa gedən şairicini uzatdı. "Natiq" in öyünə-öyünə

Mikayıl Müşfiqə əlaqədar 1938-ci il yanvarın 4-də saat 10.20-də başlayan məhkəmə iclası 10.40-da bağlı elan edilir. Cəmi 20 dəqiqə davam edən məhkəmə iclasında İsmayilzadə Mikayıl (Müşfiq) Əbdülfəqir oğlunun burjuva-millətçi ideyalarına yasadığı, müsavətlərlə əlaqəsi, ən nəhayət, 1935-ci ildən sovet hökumətinin əleyhinə işləyən üsyançı-terrorçu təşkilatın üzvü olduğu "müəyyən" edilir. SSRİ Ali Məhkəməsinin Hərbi Kollegiyası Mikayıl Müşfiqin ən ağır cəzaya - bütün ömrləni müddətinə məhkum edilməsinə qərar verir. Böyük şair xüsusi təhlükəli düşmən kimi bir gün sonra - yanvarın 6-da sübh təzədən güllələnir.

Mikayıl Müşfiqin işıqlı ömrünə 29 yaşında son qoyulmuşdur. Ədəbiyyatşünaslar birmənalı şəkildə təsdiqləyirlər ki, on bir illik yaradıcılıq fəaliyyəti dövründə, xüsusilə 1920-1930-cu illərdə Azərbaycan şeirinin istər məzmun, istər sənətkarlıq, istərsə də bədii ustalığı cəhətdən qüvvətlənməsində Mikayıl Müşfiqin böyük rolu olmuşdur. Fəciyyəli illər, Stalinin coza tədbirləri bu istedadın həyatını çox tez söndürmüşdür. Lakin qısa yaradıcılıq dövründə şair əl əsərlər yarada bilmişdir ki, bunlar onun adını əbədləşdirmiş və Azərbaycan ədəbiyyatının "qızıl fondu"na daxil etmişdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

● İncəsənət xadimləri

Tablo kimi həyat

İlk azərbaycanlı qadın rəssam dövrünün bütün çətinliklərinə sinə gərməli olub

Azərbaycanın ilk peşəkar qadın rəssamı Qaysar Kaşiyeva 1893-cü il iyunun 7-də Tiflisdə dünyaya gəlib. Həmyaşıdlarının çoxundan fərqli olaraq təhsil almaqdan məhrum edilməyib. Yeddi yaşında İkon valideynləri onu Tiflisdəki qız pansionuna aparıblar. Rus dilini də pansionda oxuduğu illərdə öyrənib. Sonra Qızlar Gimnaziyasında təhsilini davam etdirib.

1930-cu ildə isə Qaysar Kaşiyeva partiya işçisi, rayonların birində hərbi komissar olan Zülfiqar bəy Seyidbəyli ilə ailə qurub. Zülfiqar bəy qayğıkeşliyi, mehribanlığı ilə ona dördlərinə unudulub, qızına atalıq edib. Qaysarın Zülfiqar bəylə evliliyindən də bir qızı olub. Həyatının yenidən üzünə güldüyünü düşündüyü vaxtlarda ölkədə repressiya tufanı qopub. Vəzifə pillələri ilə irəliləməkdə olan Zülfiqar bəy Seyidbəyli də sovet hökumətinin repressiya siyasətinin güdazına gəlib. 1937-ci ildə ağır günərdə Zülfiqar bəy həbs olunub. Onu "xalq düşməni" kimi güllələyiblər. Amma qara gün bununla da qurtarmayıb. Qaysar Kaşiyevanı da həyat yoldaşları "xalq düşməni" kimi həbs edilən, güllələnən qadınların aqibəti gözləyirdi. Bunu bildiyi üçün günləri təşviş, tələş içində keçib. Bir gün ən böyük qorxusu həqiqət olub. Qaysar Kaşiyeva həbs edilərək sürgünə göndərilib. İki kiçik qızı qoca nənələrinin himayəsində qalıb. Sürgündə

Rossamlığa kiçik yaşlarından həvəs göstərən Qaysarın bu qabiliyyətindən gimnaziya-dakı şagird yoldaşlarının da, müəllimlərinin də xəbərləri olub. Onun çəkdiyi şəkilləri bəyənən isə az olmayıb. O vaxtlar Tiflis Qafqazın mədəni mərkəzi sayılırdı. Şəhərdə bütün sənət sahələri kimi, rossamlıqda da istedad, peşəkarlığı ilə tanınanlar var idi. Odu ki, diqqətli cəlb etmək asan məsələ deyildi. Lakin Qızlar Gimnaziyasının şagirdi olan Qaysar Kaşiyevanın rossamlıq istedadı diqqətli cəlb edib. Görkəmli rəssam, "Molla Nəsrəddin" jurnalı üçün karikatürələr çəkən Oskar Şmerling onunla tanış olub. Qaysar Kaşiyevanın çəkdiyi rəsmləri bəyənən karikatürəçisi rəssam ona məsləhət görüb ki, bu sahədə təhsil alsın. Bu isə asan məsələ deyildi. O zaman Qafqazda ayrıca rəssamlıq məktəbi yox idi. Qaysar Kaşiyevanın başqa ölkəyə gedib, rossamlıq təhsil alması isə mümkün deyildi.

Tiflisdə incəsənəti təbliğ edən cəmiyyətin fəaliyyəti başlaması onu çox sevindirib. Çünki cəmiyyətin nəzdində rossamlıq məktəbi də təşkil olunmuşdu. Orada məşhur rəssamlar istedadlı gənclərə rossamlıq dərsi keçirdilər. Oskar Şmerlingin yaxın dostu olan Riçard Karlovic Zommer həmin cəmiyyətin sədrisi idi. Oskar Şmerling dostundan Qaysarın bu cəmiyyətdə təhsil almasını şərait yaratmasını xahiş edib. Qaysar Kaşiyeva 1907-1908-ci illərdə incəsənəti təbliğ edən cəmiyyətin nəzdindəki rossamlıq məktəbinə rossamlığın sirlərini öyrənib. Müəllimi Riçard Zommer onun rossamlıq qabiliyyətini görüb və gələcəyinə ümid bəsləyib və Qaysar Kaşiyevaya tövsiyə edib ki, təhsilini Moskvadakı Stroqnovski adına Rossamlıq Məktəbində davam etdirsin. Ancaq dövrün sort qaydaları, dini fanatizm, cəmiyyətin yersiz qınaqları, nadanlıq, çahillik digər qızlar kimi, Qaysarın da yolunda maneəyə çevrilib. O, bu səddə aşı bilməzə də, rossamlıq vəsəvəsdən əl çəkəməyib.

Gənc Qaysar Kaşiyeva Tiflisdə qadın xeyriyyə cəmiyyətlərinin keçirdiyi mədəni tədbirlər üçün aşıya və məramnamələr tərtib edib. 1907-1915 illərdə o, akvarel, qara tuş, qələm və kömürlə

xeyli rəsm, portret və mənzərə çəkib. "İ. Qonçarovun portreti" (1909), "Azərbaycan ziyalısı" (1912), "Göl sahilində" (1914), "Küpeyən qarı" (1915) və digər əsərləri maraqla qarşılanıb. Onun fəal iştirak etdiyi Qadın Xeyriyyə Cəmiyyətinin tədbirlərinə Tiflis şəhərinin tanınmış adamları gəlirdi. Qaysar Kaşiyeva Şirin bəy Kəşəmənli ilə də o zaman tanış olub. Xeyriyyə Cəmiyyətinin tədbirlərini birində qarşılaşan gənclər bir-birlərini sevdilər. Ancaq Şirin bəy Qaysarın ailə qurmaq istəyindən atası Çingiz bəy narazı qalıb. Qazax bəylərindən olan Çingiz bəy oğlunun evlənmək üçün səmimi qızın bəy ailəsinə alınmamasına hiddətlənib. Qəti bildirib ki, bəy oğlu yalnız bəy qızı ilə ailə qurmalıdır. Onun oğlunu mirasından məhrum edəcəyi təhdidi də gənci fikrindən daşındıra bilməyib. Şirin bəy bütün bu narazılıqlara baxmayaraq, Qaysarın ailə qurub. Bu evlilikdən onların qızı dünyaya gəlib.

Şirin bəy Kəşəmənli hərbiçisi idi. Tiflisdə hərbi gimnaziya təhsil aldığından sonra yüngül süvari alayında qulluq edib. O, I Dünya müharibəsində "Vəhşi diviziyası"nın tərkibində vuruşub. "İgidliyə görə" medali və IV dərəcəli "Müqəddəs Georgi" ordeni ilə mükafatlandırılıb. Azərbaycanca Xalq Cümhuriyyəti elan olunduqdan sonra Şirin bəy Kəşəmənli Milli Orduda xidmətə başlayıb. Güzirlər məktəbinin ilk azərbaycanlı rəisi olub. 1919-cu il aprelin 8-də 2-ci Bakı Piyada Alayının komandirini təyin edilib. Şimal sərhədlinin müdafiəsi üçün yaradılmış Xaçmaz dəstəsinə rəhbərlik edib.

Şirin bəy Kəşəmənli 1920-ci ildə müəmmal şəkildə vəfat edib. Onun ağır xəstəlikdən dünyasını dəyişdiyini də, ermənilər tərəfindən qətlə yetirildiyini söyləyənlər də olub. Ancaq gərdüvür işlər deməyə əsas verir ki, xalqın çox sevməli polkovnik Şirin bəy Kəşəmənli ermənilərin qəddarlığına qurban olub. Azərbaycanca Xalq Cümhuriyyəti qurulduqdan sonra - 1918-ci ildə Tiflisdən Bakıya köçmüş Qaysar Kaşiyeva müstəqil ölkənin mədəni həyatında iştirak etmiş, qadınlar arasında maarifçilik fəaliyyəti ilə məşğul olmuşdur.

azab-əziyyətlə qatlaşan Qaysar Kaşiyeva, nəhayət, 1942-ci ildə azadlığa çıxıb. 1956-cı ildə isə ona bəraət verilib.

Lakin rəssamın əsərlərini və əlyazmalarını yandırmışdılar. Bir də qəlbənin repressiya illərindən xofu əbədlilik çökmüşdü. Buna baxmayaraq, Qaysar xanım sürgündən qayıtdıqdan sonra övladlarını başına yığıb öz sevimli peşəsi ilə məşğul olub. Amma daim səksəkə içərisində yaşayıb.

Qaysar Kaşiyevanın keşməkeşli ömrü 1972-ci il aprelin 17-də bitib. "Yağınəşdöndürən", "Gürücü qızı", "Kəndli", "Ziyalı qadın", "Azərbaycan ziyalısı", "Göl sahilində", "Qoqolun portreti", "Qoca keşikçi" kimi əsərləri, uşaqlar üçün kiçik kağızlarla işlədiyi nağul sətjetləri, bir neçə mənzərə gülmüzdə qədr gəlib çatıb. Sayca az, mövzusunda gərə zəngin olan əsərləri onu istedadlı rəssam kimi unudulmaz edib.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Onun şeirlərində işıqlı gələcəyə inam motivləri daha çox idi

Mikayıl Müşfiq 1918-ci ildə qurulan müstəqilliyimizin şahidi olub. 1920-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti XI rus ordusu tərəfindən süquta uğradılana - ölkəmiz

● Yay turizmi

Azərbaycanın qonaq-qaralı günləri başlayır

Turizm sektorumuz buna hazırıdır?

Dünyanın zəngin tarixə və qədim mədəniyyətə malik ölkələrindən biri olması, təbiətinin gözəlliyi və rəngarəngliyi, əlverişli iqlimi Azərbaycanı yalnız ilin hansısa bir fəslində, mövsümündə deyil, bütün vaxtlarda gələnlər üçün cəzbə edir. İbtidai insanların Qobustan mağaralarında qayıstı rəsmləri, atəspərəstlik məbədləri, dağların zirvəsindəki alban kilsələri, ibadətqahlar, islam mədəniyyəti dövrünün əzəmətli sarayları, məscidləri, türbüləri, möhtəşəm qalavətləri, qəsrilər, geniş karvansaralar və digər tikililər turistlərin daha çox üz tutduqları ünvanlardır.

Azərbaycan nadir təbii-iqlim xüsusiyyətlərinə malik ölkədir. Fauna və florası olduqca zəngindir. 1200-dən çox irili-xırdalı çay, şolalələr, Göygöl, Maralqöl kimi təbiət inciləri, palçıq vulkanları, nadir qoruqlar, müalicəvi əhəmiyyətli narın qumlu çimərliklər ölkəmizin zəngin turizm potensialını nümayiş etdirir. Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə respublikamızın şimal bölgəsində, Qusar şəhərindən 30 kilometr şimalda, rayonun Dağlıq Alayın kəndi ərazisində yerləşən Şahdağ Qış-Yay Turizm Kompleksi dünyada məşhurdur. Xəzər sahillərində - Lənkərandan tutmuş Nabranaqad dünya standartları səviyyəsində yaradılan istirahət zonaları ölkəmizə turist axınına şərtləndirir.

Ancaq 2020-ci ildə başlayan, global bəlayə çevrilən koronavirus pandemiyası turizm sektorunun zəifləməsinə səbəb oldu. Pandemiyanın davam etdiyi müddətdə nisbətən daxili turizmə artım müşahidə edildi. Bütün dünyanı bo-

lasına çevrilən COVID-19 pandemiyasının səngiməsi bu sahənin də dirçəlməsinə işə gətirildi. İstər ötən ilin statistikası, istərsə də cari ilin ilk dörd ayında göstəricilər söyləməyə əsas verir ki, turizm pandemiyadan sonra bərpasını tam sürətlə davam etdirir. Dövlət Sərhəd Xidmətinin məlumatına əsasən, bu ilin dörd ayı - yanvar-aprel ayları ərzində Azərbaycana dünyanı 168 ölkəsindən 522,9 min, yaxud əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,6 dəfə çox ocnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs gəlib. Gələnlərin 31,7 faizi Rusiya, 20,9 faizi Türkiyə, 8,4 faizi İran, 5,5 faizi Gürcüstan, 5 faizi Hindistan, 2,3 faizi Pakistan, 2,2 faizi Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, 2,0 faizi Qazaxıstan, 1,8 faizi Özbəkistan, 1,7 faizi Səudiyyə Ərəbistanı, hər birindən 1,6 faiz olmaqla Ukrayna və Belarus, 1,3 faizi Türkmənistan, 1,2 faizi Küveyt, 12,8 faizi digər ölkələrin vətəndaşları olub.

Ötən ilin ilk dörd ayı ilə müqayisədə Çindən gələnlərin sayı

4,3, Hindistandan 4,2, Türkmənistandan 3,8, Özbəkistandan 3,3, Belarustan 3,3, Qazaxıstandan 2,1, Pakistandan 1,9, Rusiyadan 1,9, Böyük Britaniyadan 1,9, Niderlanddan 1,9, İsraildən 1,8, ABŞ-dən 1,7, Omandan 1,6 dəfə, Küveytdən 48,9, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən 44,5, Gürcüstandan 43,8, Türkiyədən 31 faiz artıb.

Dövlət Turizm Agentliyindən verilən məlumatda isə bildirilir: "2023-cü ilin yanvar, fevral, mart və aprel aylarının ötən ilin eyni ayları ilə müqayisəsi ölkəmizdə müvafiq olaraq 61, 49, 42 və 83 faiz artım olduğunu göstərir. Bütövlükdə 4 ayın (yanvar-aprel) statistikası isə ötən ilin rəqəmlərini 58 faiz üstələyir. Bu isə pandemiya-dan əvvəlki rəqəmlərlə müqayisədə 62 faiz bərpə deməkdir".

Qeyd edək ki, pandemiyanın başa çatmaqda olması bütün dünyaya öz müsbət təsirini göstər-məkdədir. Belə ki, Beynəlxalq Hava Nəqliyyatı Assosiasiyasının (IATA) məlumatına görə, global hava nəqliyyatı ilə soyahət artım pandemiyadan əvvəlki səviyyəyə 95,5 faizə yaxın çatıb. Gəlirləri soni-

şin kilometrli (RPK) ilə ölçülən hava nəqliyyatı aprel ayında bir il əvvəlki dövr ilə müqayisədə 45,8 faiz artıb. Sənəyə yükü faktor aprel ayında 81,3 faiz təşkil edib ki, bu da pandemiya-dan əvvəlki səviyyəyə cəmi 1,8 faiz azdır. Məlumatla görə, ölkələrdə daxili uçuşların sayında da aprel ayında illik 42,6 faiz artım qeydə alınıb ki, bu da pandemiya-dan əvvəlki səviyyəyə 2,9 faiz çoxdur. Beynəlxalq uçuşlarda isə ötən ilin analoqı dövrü ilə müqayisədə 48 faiz artım olub, səmisi kilometrli üzrə gəlirlər də 83,6 faizə çatıb.

Artıq yay mövsümü başlayıb. Pandemiya qədər ölkəmizdə hər il isti aylarda turizm sektorunda canlanma müşahidə edilir. Bununla yanaşı, vətəndaşların turizmə olan marağı da artıb. Turizm sektorunda artım üçün ekspertlər pandemiyanın davam etdiyi iki il müqayisədə bu yay Azərbaycanda turist aktivliyinin artacağını gözləndiyini bildirirlər. Odu ki, mütoxəssislər bu mövsümün Azərbaycan turizmi üçün ötən ildən daha uğurlu olacağını proqnozlaşdırırlar. Onu da qeyd edək ki, uçuşların əldə edilməsi üçün hər cür imkanlar var. Belə ki, ölkəmizdə turizm sənayesinin inkişafı üçün də əlverişli iqtisadi-coğrafi mühit mövcuddur.

Dövlət Turizm Agentliyindən bildirilib ki, yay mövsümü Azərbaycanda turizmin ən aktiv dövrü hesab edilir. Bununla belə gələcə statistikasında daha ciddi fərqlər nəticələnməli olub. Ancaq ondan əvvəlki səviyyəyə qaytarmaq üçün yeni bazarlarda təbliğat işini gücləndirmək, ölkəmizə birləşən uçuşların sayının artırılması, ümumi ölkənin daha əlçatan olması kimi amillərin önəmi qeyd olunmalıdır: "Yay mövsümündə Avropa bazarı üzrə müvafiq təbliğat işləri davam etdiriləcək. Bu baxımdan Avropanın müxtəlif şəhərləri ilə birləşən uçuşların sayının artırılması qeyd edə bilərik. May ayında "Wizzair" hava yolları şirkətinin həftədə iki dəfə olmaqla Roma-Bakı birləşən reysinə, "Air-Baltic" aviashirkətinin yay aylarında həftədə iki dəfə olmaqla Riq-Bakı istiqamətində start verməsi, eləcə də "Azərbaycan Hava Yolları" tərəfindən bir sıra Avropa şəhərlərinə - əlavə olaraq həftədə iki dəfə Vyana, Barselona və Parisə birləşən uçuşlara başlanması Avropa ölkələri ilə turizm mübadiləsinə öz töhfəsini verəcək və Azərbaycanı avropalı soyahətçilər üçün daha əlçatan edəcək".

Z.FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

● Xəbər

Avropa Parlamentində "Qarabağ müharibədən sonra" adlı fotosərgi açılıb

Avropa Parlamentinin Altiero Spinelli binasında Azərbaycan Respublikasının Belçikadakı səfirliyinin təşkilatlığı ilə məşhur fransız fotoqrafı Reqreri Herpenin "Qarabağ müharibədən sonra" adlı fotosərgisi açılıb.

Reqreri Herpe 2021-ci və 2022-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komissiyası və Parisdə fəaliyyət göstərən Azərbaycanın Dostlar Assosiasiyasının təşkilatlığı ilə ölkəmizin Qarabağ bölgəsini ziyarət edib, Ermənistanın otuzillik işğal notəsində dağıdılmış tarixi və mədəni irs nümunələrini, Azərbaycan tərəfindən aparılan bərpə və miniatürizmə işlərini lentə alıb. Səfərlər zamanı müəllifin çəkdiyi fotosəkillər 2021-ci ildə Azərbaycanın Parisdəki səfirliyində nümayiş etdirilib.

Sərginin bu günlərdə olan rəsmi açılış mərasimində çıxış edən Avropa Parlamentinin üzvü, Avro-

pa Parlamentində Azərbaycan qrupunun rəhbəri Andris Ameriks nümayiş etdirilən fotosəkillərin müharibənin yaratdığı dağıntıların və ağırınları kədərləndirən əks etdirdiyini və dərin mənə dəstəyini qeyd edib.

Açılışda Avropa Parlamentinin, diplomatik korpusun, kütləvi informasiya vasitələrinin, Avropada yaşayan Azərbaycan diasporunun nümayəndələri və Belçikada təhsil alan azərbaycanlı tələbələr iştirak ediblər.

ADA Universitetində 11-ci beynəlxalq festival keçirilib

İyunun 9-da ADA Universitetinin Beynəlxalq Əlaqələr Şöbəsi və Universitetin Fondunun (Azərbaycan) dəstəyi, eləcə də "OCAQ" Teatr Cəmiyyəti, "Topçubaşov" adına beynəlxalq təqaüd proqramı və "ESN ADA Baku" tələbə klublarının birgə əməkdaşlığı çərçivəsində 11-ci beynəlxalq festival keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, festivalda təmsil edilən 33 ölkənin nümayəndələri adət və ənənələrini, mətbəxlərini nümayiş etdiriblər. Həmin ölkələrin sırasında ABŞ, Fransa, İngiltərə və digər Avropa ölkələrini, Kolumbiya, Kuba və digər Latın Amerika ölkələrini, eləcə də İsrail, Türkiyə, Yaponiya, həmçinin Qazaxıstan və Türkmənistan da daxil olmaqla digər Mərkəzi Asiya ölkələrini qeyd etmək mümkündür.

Beş yüzdən çox iştirakçının qoşulduğu festivalda yerli və xarici tələbələrə yanaşı, Azərbaycanla fəaliyyət göstərən diplomatik korpusun nümayəndələri də iştirak ediblər.

Festivalın təşkilində fəal iştirak edən "ESN ADA Baku" klubu tərəfindən viktorina sessiyaları keçirilib. İştirak edən ölkələrin arasında 14-ü konsert proqramı ilə çıxış edib. ADA Universitetinin Beynəlxalq Əlaqələr Şöbəsinin rəhbəri Milana Mirfeyzullazadə bildirib ki, bu tədbir ADA Universitetindəki multikultural mühitin ifadəsidir.

ADA Universitetində təhsil alan və ABŞ-ni təmsil edən Motyu Qarnet bu beynəlxalq mühitin bir parçası olmaqdan məmnunluğunu ifadə edib. Latviyalı tələbə Elizabet Nəsibova ADA Universitetində təkcə təhsil almaqla deyil, həmçinin burada keçirilən beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etməklə geniş dünyagörüşü qazandığını qeyd edib.

ADA Universitetində təhsil alan və ABŞ-ni təmsil edən Motyu Qarnet bu beynəlxalq mühitin bir parçası olmaqdan məmnunluğunu ifadə edib. Latviyalı tələbə Elizabet Nəsibova ADA Universitetində təkcə təhsil almaqla deyil, həmçinin burada keçirilən beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etməklə geniş dünyagörüşü qazandığını qeyd edib.

Ukraynada ciddi fəlakət - Kaxovsk SES faciəsi

Dünya ekspertləri son günlər Ukraynada baş verənləri müasir dövrümüzə Avropada ən ciddi fəlakət adlandırdılar. Kaxovsk Su-Elektrik Stansiyasında məlum olaydan sonra BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreş bəndin dağılması nəticəsində ən azı 16 min insanın evini itirdiyini bildirdi. Təmiz içməli suyun verilməsində fasilələr riskini nəzərə alsaq, bu rəqəm daha bir neçə min arta bilər.

Novaya Kaxovkanın işğal administrasiyasının məlumatına görə, su-elektrik stansiyasının yaxınlığında yerləşən şəhərdə ən azı 5 nəfər həlak olub.

Regional hərbi idarənin qanuni rəhbəri Aleksandr Prokudin deyirdi ki, iyunun 8-də səhər saatlarında daşqınların orta səviyyəsi 5 metri keçib. Xerson vilayətinin bütün işğal olunmuş sol sahilində Dnepr çayının sağ sahilinə, 68 faizi isə rus qoşunları tərəfindən işğal olunmuş sol sahilə düşür. Sol sahilə sel zonasında 15 min evin olduğu 35 yaşayış məntəqəsi var. Regionun Ukraynanın nəzarətində olan hissəsində 42 min insanın yaşadığı 26 yaşayış məntəqəsi su altında qalıb. Təbii fəlakətdən az sonra Ukraynanın Baş naziri Denis Şmıqal bildirib ki, ümumilikdə 80-ə yaxın yaşayış məntəqəsi daşqın təhlükəsi ilə üzləşib.

Müxtəlif mənbələrə görə, fəlakət zonasında 22 mindən 40 minə qədər insan var. Ukraynanın baş prokuroru Andriy Kostinin deyirə görə, Uk-

raynanın nəzarətində olan su basmış ərazilərdən 17 minə yaxın, Rusiyanın işğal etdiyi ərazilərdən isə daha 25 minə yaxın insan təxliyə edilməlidir. Ukrayna Daxili İşlər Nazirliyi bildirir ki, sağ sahilə xilas etmə əməliyyatlarında 1600-ə yaxın mütəxəssis və 300 texnika iştirak edir.

Kaxovsk SES-in özü elektrik enerjisi istehsal etməsə də, regionun bütün elektrik təchizatı sistemi təhlükə altındadır. Ukraynalı sənaye ekoloqu Natalya Kozbur hesab edir ki, bu ərazilərdə bütün elektrik təchizatı infrastrukturunu məhv olacaq və insanların həyat fəaliyyəti üçün bütün kommunikasiyalar kəsiləcək. Artıq Xersonda 20 minə yaxın insan işsiz qalıb və su təchizatında da fasilələr gözlənilir.

Bundan əlavə, Ukrayna Mədəniyyət Nazirliyinin məlumatına görə, Xerson vilayətində mədəniyyət abidələri və muzeylərin əhəmiyyətli hissəsi sel təhlükəsi altındadır. Obyektlərin əksəriyyəti işğal olunmuş ərazilərdə yerləşdiyindən Ukrayna tərəfinin

mövcud vəziyyətlə bağlı dəqiq məlumatı yoxdur.

Ukraynanın Aqrar Siyasət və Ərzaq Nazirliyi bildirir ki, Dnepr çayının sağ sahilində, ilkin hesablamalara görə, 10 min hektar kənd təsərrüfatı sahəsi su altında qalıb. Rusiyanın işğal etdiyi sol sahilə isə bir neçə dəfə çox ərazini su basıb.

Digər fakt: Ukrayna hakimiyyətinin məlumatına görə, partlayış nəticəsində azı 150 ton mühərrik yağı Dnepr çayına tökülüb. Potensial olaraq hələ də su altında qala biləcək ərazidə 300 tona yaxın neft məhsulları var. Onların Dnepr çayının və Qara dənizin sahil sularına axacağı gözlənilir.

Amma fəlakət təkcə bu da deyil. Beynəlxalq təşkilatlar xəbərdarlıq edirlər ki, Kaxovsk SES-in bəndinin partladılması səbəbindən stansiyaya bitişik əraziləri basan su axınlarında çoxlu minalar üzür. Çünki Rusiya hərbiçilərinin nəzarətində olan bəndin ətrafı güclü minalanmışdır. Qırmızı Xaç və Care International beynəlxalq təşkilatlarının xəbərdarlığına görə, hazırda həmin minalar suda üzür. Bu da onların aşkarlanması və zərərsizləşdirilməsi ehtimalını fəlakətli şəkildə azaldır.

Rizvan CƏFƏROV, "Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə
abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.
Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı
qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatçıyı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz,
redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Sığorta sektorunda ləğv edilmiş lisenziyalar barədə məlumat

"Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 107.1.1-ci maddəsinə müvafiq olaraq köntüllü müraciətlər əsasında Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin 07 iyun 2023-cü il tarixli qərarı ilə siyahıda göstərilən (siyahı əlavə olunur) 2 nəfər fiziki şəxsə sığorta vasitəçiliyi fəaliyyətinə verilmiş lisenziyalar ləğv edilmişdir.

"Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun
107.1.1-ci maddəsinə əsasən ləğv olunan lisenziyaların siyahısı

Nö	Lisenziya sahibinin adı	Fəaliyyət növü	Lisenziyanın verilmə tarixi	Lisenziyanın nömrəsi	VÖEN
1	Hüseynov Məmmədli Yaşar oğlu	Sığorta brokeri	22.06.2009	000182	1001623482
2	Namazov Oruc Şöhrət oğlu	Sığorta agentliyi	09.03.2023	SA-0282	2906309872

Bloomberg: "Türkiyə Kosovoda NATO KFOR qüvvələrinə komandanlıq edə bilər"

Türkiyə bu ilin payızında Kosovoda NATO beynəlxalq kontingenti Kosovo Force (KFOR) qüvvələrinə komandanlıq edə bilər. Bu barədə Bloomberg agentliyi Türkiyə rəsmilərinin məlumatlarına istinadən məlumat yayıb.

Agentlik qeyd edir ki, "Şimali Atlantika Müqaviləsi Təşkilatında ABŞ-dən sonra ikinci ən böyük orduya sahib olan Türkiyə, çox güman oktyabr ayında KFOR kimi tanınan missiyaya rəhbərlik edəcək".

Türkiyə Müdafiə Nazirliyi hazırda bununla bağlı şərh vermir.

Bundan əvvəl - iyunun 3-də nazirlikdən bildirilib ki, Kosovoda vəziyyətin gərginləşməsindən sonra NATO-nun müttəfiq qüvvələrinin komandanlığının tələbi ilə 65-ci mexanikləşdirilmiş piyada briqadasının komando batalyonu ehtiyat hissə kimi Neapolda yerləşdirilib. O, alyansın Kosovodakı qüvvələrinə ehtiyat qüvvə kimi ayrılıb.

Ertəsi gün Türkiyə Müdafiə Nazirliyi ölkənin NATO-nun tələbi ilə Kosovoya xüsusi təyinatlılardan ibarət batalyon yerləşdirməyə başladığını açıqlayıb.

Qeyd olunub ki, Türkiyə Balkanlarda ki prosedurları diqqətlə izləyir və tərəfləri təminli olmağa və Kosovodakı son hadisələri nizamlamağa çağırır.

İyunun 1-də NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberq alyansın 700 hərbiçidən

ibarət qüvvələrinin Kosovoya doğru hərəkət etdiyini bildirdi. O qeyd edib ki, bu, alyansın regiondakı münafişəni sülh yolu ilə həlləndirə bilməsinə imkan verəcək deyil.

Kosovo və Metoxiyadakı gərginliyin növbəti mərhələsi Priştinanın əsas serblərin yaşadığı dörd bələdiyyəyə yeni mərhələ təyin etmək cəhdi ilə başlayıb. Mayın 29-da minlərlə kosovolu serb yerli hökumət binaları qarşısına toplaşaraq Kosovo alban mərhələsinin geri çağırılmasını və Kosovo polisinin geri çəkilməsini tələb edib. Axsam saatlarında etirazçılarla KFOR beynəlxalq təhlükəsizlik qüvvələri arasında toqquşma baş verib. İftişaşlar zamanı 52 serb və alyans kontingentinin 41 döyüşçüsü yaralanıb.

ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken vəziyyətin gərginləşməsinə səbəb kimi Kosovo hökumətinin bələdiyyə binalarına zorla giriş əldə etmək qərarını göstərib. O, tərəfləri münafişələri normallaşdırmaq üçün Aİ-nin kömək etdiyi dialoqda dərhal iştirak etməyə çağırıb.

Xatırladaq ki, 2008-ci ildə Priştinadakı Kosovo alban strukturları Serbiyadan müstəqilliklərini elan ediblər. Serbiya Konstitusiyasına görə, tanınmamış dövlətin ərazisi ölkə daxilində Kosovo və Metohiya muxtar vilayətdir.

Kosovo Respublikası onlarla ölkə, o cümlədən Azərbaycan tərəfindən tanınmır.

R.CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Naxçıvan şəhərindən Hüseyn Məşdi oğlu Əliyev ailəsi ilə birlikdə yaxın dostu, "Ləzzət Qida Sənaye" MMC-nin sədri Teymur Yaqub oğlu Rzayevə qardaşı

ƏDALƏT MÜƏLLİMİN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Gəncə Avtomobil Zavodu İstehsalat Birliyinin Müşahidə Şurasının sədri Xanlar Fətiyev zavodun direktoru Kamran Nəzərova atası

QILMAN NƏZƏROVUN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Gəncə Avtomobil Zavodu İstehsalat Birliyinin kollektivi zavodun direktoru Kamran Nəzərova atası

QILMAN NƏZƏROVUN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	- 539-63-82, 432-37-68
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi	- 538-56-60
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

contact@azerbajian-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbajian-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yükləb sahifələnməmiş,
"Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin
mətbəhsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün
göndərilən materiallar
Azərbaycan dövlətinin
məvqeyinə uyğun
olmalıdır

Gündəlik rəsmi
dövlət qəzeti

Tiraj 5772
Sifariş 1433

Qiyəti 40 qəpik